

Lexicon van Mycologische Termen

* A *

- abaxiaal** (Lat. *ab* - = buiten, ver van + *axis* = as) : de-buitenste kant van de spore t.o.v. de as van de basidië; zie ook **adaxiaal**. Syn. **ventraal**.
- aberratie** (v) (Lat. *aberro* = afwijken) : bij een organisme, afwijking van de normale groei.
- acanthohyfade** (v) ook **acanthohyfidium** (o)(mv. **acanthohyfidia**) (Gr. *ακανθα* = doorn, distel) : hyfidia bedekt met talrijke korte stekels.
- acervulus** (m) (mv. **acervuli**) (Lat. *acervulus* = stapeltje) : vruchtlichaam uit één rij conidioforen, bedekt met het epidermis van de waardplant; kenmerk der *Melanconiales*
- aciculair** (Lat. *aciculum* = naaldje): naaldvormig.
- acropetaal** (Gr. *ακρος* = boven + Lat. *peto* = opzoeken): wordt gezegd wanneer enkel de top van de hyfe groeit, ook wanneer de sporen van het begin naar de top de conidiofoor zijn gevormd ; tegeng. **basipetaal**.
- acrorynch** (Gr. *ακρο* = boven, *ρυγχος* snavel): ascus die recht op de top van de ascogene hyfe groeit. (Duits: Kettentyp).
- Zie ook: pleurorynch.
- acuminaat**: (Lat. *acumen* = spits): spits, puntig (bij cystiden)
- adaxiaal**: (Lat. *ad* - = bij): de binnenste kant van de spore t.o.v. de as van de basidië, ook **dorsaal**
- adnaat**: (Lat. *ad-nata*, *ad-necto* = aanvlechten): bij een Agaricale, wanneer de plaatjes rechtstreeks aan de steel gehecht zijn.
- adventief**: (Lat. *advento* = in aantocht zijn): planten of fungi die toevallig in een gebied zijn gevonden waar zij normaal niet toehoren.
- aecidiospore**: (Gr. *αικια* = mishandeling, *σπορον* = zaad): spore voortgebracht in een aecium, de zg. Type I sporen.
- aecium** (mv. **aecia**) of **aecidium**: (Gr. *αικια* = smaad, mishandeling): bij roestzwammen ontwikkelingsstadium op de tussengastheer die tweekernige sporen (aecidiosporen) vormt, het zijn deze die de hoofdgastheer aantasten.
- aerobiose** (v) (Gr. *αηρ* = lucht + *βιος* = leven): stofwisselingsactiviteit dat gebeurt in een zuurstof milieu.
- aethalium** (o) mv. **aethalia** (Gr. *αιθαλος* = roet) : kussenvormig vruchtlichaam van bepaalde Myxomycetes.
- agaricoïd**: gezegd voor vruchtlichamen waarvan de hoed en de steel duidelijk afgegrensd zijn. De sporen worden gevormd op lamellen of in buisjes.
- aleuriospore** (Gr. *αλευρον* = meel) : spore ontstaan als spruiten aan de top van de hyfen of aan speciale conidiëndragers. De sporen ontspruiten hetzij alleen ofwel basipetaal in ketens. De dikwandige aleuriosporen worden dikwijls **chlamydosporen** genoemd.
- allantoïde** (Gr. *αλλας*, *αλλαντος* = darm) : worstvormig, licht gekromd. Syn. **botuliform**.
- alveool** ook **alveolus** (m) (Lat. *alveolus* = bakje) : holte, nis, soms ook blaasje.
- amerospore** (Gr. *αμερης* = ongedeeld) : bij ascomyceten, ééncellige spore.
- amfigeen** (Gr. *αμφι* = rondom) : bij coralloïde zwammen, wanneer de buitenkant van het ganse vruchtlichaam vruchtbaar is.
- amfimitisch** (Gr. *αμφι* = rondom) : hyfensysteem bestaande uit generatieve-en bindingshyfen (zeldzaam). Zie ook **hyfensysteem**.
- amoeboid** (Gr. *αμοιβη* = wisselend): gelijkend op een slijm diertje.
- amorf** (Gr. *α* = zonder + *μορφη* = vorm, gestalte) : wordt gezegd voor stoffen die geen eigenlijke structuur bezitten.
- ampulliform** (Lat. *ampulla* = flesje): flesvormig
- amygdaliform** (Gr. *αμυγαλον* = amandel) amandelvormig, (licht konisch aan de uiteinden)
- amyloïd** (Gr. *αμυλον* = zetmeel + *ειδος* = vorm, beeld): wordt gezegd wanneer een weefsel blauw verkleurt in een jodium preparaat. Syn. **zetmeelachtig**.
- anaerobiose** (v) (Gr. *α*, *ανα* = privaatief) : stofwisseling die kan gebeuren zonder aanwezigheid van zuurstof.
- anamorf** (Gr. *ανα*- hier voor+ *μορφη* = vorm) : de imperfecte of conidiale vorm. Het is de asexuele groeivorm van een fungus. De voorplanting gebeurt d.m.v. conidia. De sexuele of perfecte vorm wordt **teleomorf** genoemd.
- anastomose** (v) (Gr. *ανα* hier verbinding + *στομα* = opening): verbindingen tussen hyfen, sporenversieringen enz. om op die manier tot een soort netwerk te komen; ook overbruggingen tussen lamellen (*Mycena galericulata*).
- angiocarp** (Gr. *αγγειον* = kruik, kist + *καρπος* = vrucht): wordt gezegd bij een vruchtlichaam, wanneer het hymenium totaal bedekt is tot de sporen rijp zijn, (Gasteromycetes). Zie ook **hemiangiocarp** en **gymnocarp**.
- angularis** (Lat. hoekig) : *textura angularis* structuur van het vlees van bepaalde apothecia (bv. *Peziza*) bestaande uit hoekige cellen zonder intercellulaire openingen. Zie ook **textura**.
- annelide** (Lat. *annulus* = ring) : conidiofoor die telkens licht aangroeit na het produceren van een spore zodat er ringvormige lidtekens ontstaan.
- annuliform** (Lat. *annulus* = ring) : ringvormig.
- antheridium** (o) mv. **antheridia** (Gr. *ανθηρος* = bloei) : mannelijk orgaan bij sommige fungi (Oomycetes, Ascomycetes). Zie ook **gametangium**.
- antracofiel** (Gr. *ανθραξ* = kool + *φιλος* = vriend): antracofiele zwammen zijn zwammen die de voorkeur hebben om op plaatsen te goeien waar hout gestookt werd (*Pyronema omphalodes*, *Rhizina undulata*).
- apex** (m) (Lat.) : bovenkant.
- aphanoplasmodium** (o) (mv. **aphanoplasmodia**) (Gr. *αφανος* = onzichtbaar) : plasmodium bestaand uit een zeer dun doorschijnend netwerk (*Stemonitis*)
- apicaal** (Lat. *apex* = top) : de top betreffende, bv. van een spore, een cystide enz.

apiculaat (Lat. *apiculus* = topje) : apiculate sporen zijn sporen met één of meerdere aanhangels (*Rhizina*, *Podospora*).

apiculus (m) (mv. **apiculi**) (Lat. *apiculus* = topje) : uitsteeksel waarmee de spore aan het basidium is vastgehecht.

apiospore (v) (Gr. *apios* = peer) : tweecellige spore waarvan de ene cel opvallend kleiner is dan de andere (*Pseudomassaria*).

aplanospore (Gr. *απλανης* = vast, onbeweegbaar) : spore zonder zweepdraadjes (*flagellae*).

apofyse (*αποφυσις* = uitsteeksel) : bij sommige aardsterren, een ringvormige zwelling van de huid aan de rand van het bolletje.

apogamie (v) (Gr. *απο* = zonder- + *γαμος* = huwelijk) : een vorm van sexuele voortplanting bij homothallische Ascomycetes; de asci worden gevormd zonder kernsamensmelting. Zie ook **apomyxie**

apomyxie (v) (Gr. *απο* = zonder- + *μυξις* = vereniging, paring) : voortplanting zonder bevruchting noch sexueel contact.

Twee vormen: **apogamie**, **aposporie**.

aposporie (v) (Gr. *απο* = zonder- + *σπορος* = zaad) : voortplanting zonder sporen; hier gebeurt de voortplanting door middel van fragmenten uit het vegetatief gedeelte (bv. door knopvorming).

apothecium (o) (mv. **apothecia**) (Gr. *αποθηκη* = uitstalraam, voorraad) : schijfvormig vruchtlichaam van bepaalde ascomycetes.

apressorium (o) (mv. **apressoria**) (Lat. *aprimo* = aandrukken) : zwelling aan een hyfe dienend om zich aan de waard vast te hechten.

arachnoid (Gr. *αραχνης* = web) : spinnewebachtige structuur

arcuaat (Lat. *arcus* = boog) : boogvormig aflopend.

areolaat (Lat. *areola* = kringetje) : tekening bestaande uit kringetjes lijk een panterhuid.

artefact (o) (Lat. *ars, artis* = kunst + *factum* = daad, handeling) : iets dat artificieel is ontstaan bv. na een chemische reactie.

arthrocatenulaat (Gr. *αρθρον* = lid + Lat. *catena* = keten) : wanneer de conidiën-ketens ontstaan uit de simultane fragmentatie van hyfen.

arthroconidië (o) (Gr. *αρθρον* = lid, geleiding) : conidio-spore ontstaan door afsnoering van de hyfe.

ascocarpus (m) (mv. **ascocarpi**) (Gr. *ασκος* = zak + *καρπος* = vrucht) : vruchtlichaam van een ascomycete.

ascogonium (o) (mv. **ascogonia**) (Gr. *γεννω* = verwekken) : moedercel van een ascomycete.

ascomycete: (Gr. *μυκης* = fungus) : zakjeszwam. De sporen zijn gevormd binnen een zakvormige cel, ascus genoemd.

ascospore : Spore van een Ascomycete.

ascus (m) (mv. **asci**) (Gr. *ασκος* = (wijn)zak) : bij de ascomyceten zakvormige cellen waarin de sporen worden gevormd (meestal 8 sporen). Zie **operculaat**, **inoperculaat**, **unitunicaat**, **bitunicaat**.

aseptaat (Gr. *α-* = zonder + Lat. *saepa* = hek) : wordt gezegd voor hyfen zonder gespen aan de tussenwanden.

asterosetum (o) (mv. **asteroseta**) (Gr. *αστρον* = ster) : dikwandig stervormig haar (*Cheilymenia crucipila*).

atrofie (v) (Gr. *α, ανα* = privaatief + *τροφος* = voeding) :

Verschrompeling, weggewijziging van een orgaan.

autoëcisich (Gr. *αυτο-* = zelf + *οικος* = huis, woning) : parasiet die zijn ganse levenscyclus bij de zelfde gastheer doorbrengt. Tegengest. **heteroë cisich**.

autotroof (Gr. *αυτο* = zelf + *τροφος* = voeding) : wordt gezegd voor een organisme dat kan leven en zich veermenigvuldigen in een milieu zonder organische stoffen bv. groene planten.

* B *

bacilliform (Lat. *bacillum* = kleine staaf) : wordt gezegd voor langwerpige sporen, (*l/b* > 3).

ballistospore (Gr. *βαλλω* = werpen) : basidiosporen die met kracht worden weggegooid (*Sporobolomyces*).

basaal (Gr. *βασις* = basis, fundament) : aan de onderkant, aan de basis; vb. **basale gespen** : gespen aan de onderkant van een basidium.

basidium (o) (Mv. **basidia**) ook **basidië** (-ën) (v) (Gr. *βασις* = basis, fundament) : cel waarop de sporen worden gevormd. Bij Agaricales kan het basidium meestal 4-, soms 2-sporig zijn; bij Aphyllophorales bestaan zelfs 6- en meersporige basidia.

basifugaal : zie **acropetaal**.

basidiocarpus (m) (mv. **-carpi**) (Gr. *καρπος* = vrucht) : wordt soms gezegd voor een vruchtlichaam van een basidiomycete.

basidiole (v) : onrijpe basidië zonder sterigmata, meestal kleiner dan een normaal basidium.

basipetaal (Lat. *peto* = opzoeken) : term die aanduidt wanneer de sporen op de conidiofoor naar de basis toe rijpen.

bifide (Lat. *bifidus*) : in tweeën gespleten (plaatjes van *Schizophyllum commune*).

bilateraal (Lat. *lateralis* = zijdelings) : bij een bilateraal trama lopen de hyfen in de lamel van het midden naar de buitenkant toe. Syn. **divergent**.

bindingshyfen : sterk vertakte, meestal dikwandige, tamelijk moeilijk in te kleuren hyfen zonder septen noch gespen; zij omklemmen de andere hyfen om er een geheel van te maken.

biocenose (v) (Gr. *βιος* = leven + *κοινος* = gemeenschappelijk) : geheel van de levende wezens die in evenwicht leven in een gegeven milieu.

biotoop (m of o) (Gr. *βιος* = leven, *τοπος* = plaats, streek) : milieu (substraat, klimaat etc.) waarin een soort of groep soorten voorkomt.

biseriaat (Lat. *bis* = tweemaal + *series* = reeks, aaneenschakeling) : wordt gezegd wanneer de sporen op twee rijen in de ascus liggen.

bitunicaat (Lat. *bis* = dubbel + *tunica* = mantel) : bij ascomycetes, asci bestaande uit twee wanden (*Dothydeales*, *Pleosporales*).

biotype (o) (Gr. *βιος* = leven + *τυπος* = vorm) : wordt gezegd voor een groep individuen met de zelfde genetische opbouw.

bivelangiocarp (Lat. *bis* = tweemaal + *velum* = gordijn + Gr. *καρπος* = vrucht) : wordt gezegd wanneer buiten het primair velum nog primordiaal weefsel aanwezig is, dit laatste vormt de ring (*Amanita*).

blastocatenulaat (Gr. *βλαστος* = spruit, loot + Lat. *catena* = keten) : wanneer de conidiën-ketens ontstaan binnen de top van de hyfe.

blastoconidië (v) (Gr. βλαστος = loot, spruit): conidium die als spruit ontstaat aan de conidiofoor terwijl deze steeds even groot blijft (vb. *Monilia*, *Cladosporium*).

blastomycetes (Gr. βλαστος = spruit, loot) : groep ascomyceten die ascusvormende gisten omvat, zij planten zich vooral voort door knopvorming, (*Saccharomyces*).

botuliform (Lat. *botulus* = bloedworst) : Zie **allantoid**.

bulbus (m) (mv **bulbi**) (Gr. βολβος = ui) : in het algemeen, bolvormige structuur, ook knol aan de steel van sommige paddestoelen (*Amanita*).

Buller fenomeen: is een speciale vorm van dikaryonvorming wanneer een primair mycelium samen-smelt met een secundair mycelium. Zie **Dikaryon**

byssus (m) (Gr. βυσσος = fijn linnen, lijnwaad) : myceliumlaag rond de basis van de steel (*Coprinus radians*).

* C *

callus (m)(mv. **calli**) (lat. *callum* = eelt, litteken) : litteken

calyptraat (Gr. καλυπτρα = sluier, hoofdoek) : sporen met een omhulsel (calyptrum), bv. *Galerina*.

calyptrum (o) (mv. **calyptra**) (Gr. καλυπτρα = sluier) : loslatende buitenste laag die de spore losjes blijft omhullen. Syn. **Exosporium**.

campanulaat (lat. *campanula* = klokje) : klokjesvormig.

capillitium (o)(mv. **capillitia**) (Lat. *capillus* = hoofd-haar): draadvormige structuren in vele vruchtlichamen van Myxomycetes en Gasteromycetes.

capitaat (Lat. *capitatus* = voorzien van een hoofd): wordt gezegd voor cystidia die aan de bovenkant na een venauwing plotseling verdikt zijn (bv. *Conocybe*).

casueel (Lat. *casus* = geval, toevallig) : wordt gezegd voor iets dat toevallig op een bepaalde plaats groeit.

catenulaat (Lat. *catena* = keten): verscheidene conidiosporen achtereen die een keten vormen. Zie ook **arthrocatenulaat**, **blastocatenulaat**.

caulocystide (v) (Gr. κωλος = stengel, schacht): cystide op de steel.

caespiteus (Lat. *caespes* = zode) : in dichte bundels groeiend (*Hypholoma fasciculare*).

cheilocystide (Gr. χείλος = oever, rand): cystide aan de boord van de lamellen.

chitine (v) (Gr. χιτων = hemd, kleed) : polysaccharide, hoofdbestanddeel van het skelet van de geleedpotigen. Bij fungi wordt ze teruggevonden in de hyfenwanden

chlamydospore (v) (Gr. χλαμυς = mantel) : dikwandige conidië, dient als rustspore .

chrysocystide (Gr. χρυσος = goud) : cystide die in ammoniak een goudgele insluiting vertoont; zij kleuren ook intens blauw in melkzuurblauw.

ciliaat (Lat. *cilium* = wimper) : gewimperd, bezet met stijve haren.

cirrus (Lat. *cirrus* = haarlok): een krul-vormige aan een gekitte sporenmassa zoals het soms uit de ostiole van een pycnidium geperst wordt.

clavaat (Lat. *clava* = knuppel, knots): knotsvormig lijk sommige basidia.

clavarioid (Lat. *clavus* = spijker, nagel) : knotsvormig.

cleistothecium (o) (mv. **-thecia**) (Gr. κλειστος =

gesloten+ θηκη = kist) : Ascomyceten-vruchtlichaam dat gans gesloten is (*Erysiphales*).

chromosoom (Gr. χρωμα = kleur, schmink + σωμα = lichaam) : kernlussen, draadvormige structuren die verschijnen bij de kerndeling (mitose). Door het DNA (desoxyribonucleïnezuur) zijn zij de dragers van de erfelijkheid. Bij elke soort is het aantal chromosomen constant.

climax (o)(Gr. κλιμαξ = ladder) : dynamische stabiele toestand bij de evolutie van de vegetatie in een bepaald milieu.

clypeus (m) (mv. **clypei**) (Lat. *clypeus* = rond schild): schildvormig stroma dat één of meerdere perithecia bedekt (*Hypocopra*).

coenocytisch (Gr. κοινος = gemeenschappelijk + κυτος = holle ruimte) : meerkernige hyfen meestal zonder septen. Bv. bij *Zygomycetes*.

collaps (m) (Lat. *collapsus* = ineenstorting) : ineengetrokken door verlies van vocht, zie **turgescentie**

collarium (o) (mv. **collaria**) (Lat. *collare* = halsriem) : ringetje onder de hoed rond de steel waar de lamellen groeien (*Marasmius rotula*).

collybioid: vruchtlichaam met altijd vlakke hoed (niet ingedeukt noch konisch), plaatjes vrij tot aangehecht, hoed en steel van het zelfde context.

columella (v) (Lat. *columen* = kolom) : bij Myxomycetes een structuur in het sporangium meestal in het verlengde van de steel (*Comatricha*).

compatibel (Lat. *cum* = met + *patior* = lijden): verenigbaar, samenpassend.

concaaf (Lat. *concauus*) : Hol, kuipvormig.

conidië (-diën) ook **Conidium** (o) mv. **Conidia**: zelfde betekenis als **Conidiospore**.

conidiofoor (m) (Gr. φορεω = dragen) : speciale hyfen waar één of meerdere conidia kunnen ontstaan, kan naar gelang de soort verschillende vormen hebben (*Aspergillum*, *Penicillium*).

conidiospore (v) (Gr. κονις = stof) : asexuele sporen ontstaan aan bepaalde hyfen of organen, sporangia genoemd. Kenmerk van de Deuteromycota.

Zie ook: **arthrospore**, **blastospore**, **fialospore**.

context (m) (Lat. *contextus* = verband): steriel gedeelte van een vruchtlichaam bv *Aphylliphorales*.

convex (Lat. *convexus*) : gewelfd, bolrond

coprofiel (Gr. κοπρος = mest) : op mest groeiend.

coralloïd: koraalvormig, vertakt .

coremium (o) mv. **coremia** : bundel van talrijke opstaande conidioforen. Syn. **synnema**.

cortex (Lat. *cortex* = korst) : dikwijls behaarde schors aan de bovenkant van het vruchtlichaam.

corticoid (Lat. *cortex*, *corticis* = schors, korst + Gr. ειδος = uiterlijk, vorm) : korstvormig, gezeegd voor vruchtlichamen die als een korst in een dunne laag op het substraat leven (*Peniophora*, *Corticium*).

cortina (v) (Lat. *cortina* = gordijn) : spinnewebachtig omhulsel bij sommige gordijnzwammen (*Cortinarius*).

crenulaat (Fr. Créneau = kanteel) : getand aan de rand.

cruciform (Lat. *crux* = kruis) : kruisvormig.

cryofiel (Gr. κρυος = ijs, vorst, koude): koude minnend, paddestoelen die bv. aan de sneeuw grens groeien.

cuboïd (Gr. κυβος = dobbelsteen) : kubusvormig.

Cuneiform (Lat. *cuneus* = wig, spijker) : wigvormig.

cupuliform (Lat. *cupula* = kuipje): kuipvormig

cuticula (v/m) (mv *cuticulae*) (verkl. woord van *cutis* = huid) : bij Agaricales, hoedhuid; zij kan of vast of af-trekbaar zijn. Cuticulae hebben een andere structuur dan het hoedvles, zij kunnen zowel uit hyfen dan uit cellen bestaan. Zie **cutis**, **hymeniform**, **ixocutis**, **palissadeweefsel**, **trichoderm**.

cutis (v) (Gr. *κυτος* = huid) : hoed- of steelbekleding bestaande uit liggende niet gelatiniseerde hyfen.

cyanofiel (Gr. *κυανος* = donker blauw) : wand- en plas-madelen die in melkzuurbloauw duidelijk blauw verkleuren.

cyathiform (Gr. *κυαθος* = scheplepel) : diep om-gekeerd komvormig.

cyclus (m) (Gr. *κυκλος* = wiel, kring, cirkel) : hier evolu-tie van een fungus vanaf de spore tot de volgende generatie.

cyphelloïde (Gr. *κυφη* = schotel) : klok- tot buisvormig vruchtlichaam (*Calyptella*).

cyste (v/m) (Gr. *κυστος* = blaas) : ronde cellen, ook om-huisel rond myxamoeben bij ongunstige omstandig-heden.

cystide (v) (-den), ook **cystidium** (o) (Mv. *cystidia*) (Gr. *κυστις* = blaas) : steriele cel tussen de basidiën.

Zie ook: **caulocystide**, **cheilocystide**, **chrysocysti-de**, **dermatocystide**, **gloeocystide**, **lagenocystide**, **lamprocystide**, **leptocystide**, **lyocystide**, **pilocys-tide**, **pleurocystide**, **stefanocystide**.

cystidole: kleine cystide die zich weinig van een basidium onderscheidt.

cytoplasma (o) (Gr. *πλασμα* = gevormd beeld) : inhoud van de cellen en hyfen.

* D *

decurrent (Lat. *decurro* = doorlopen) : benaming voor aflopende plaatjes.

dedaloïd (Daedalus = bouwer van de Labyrint): labyrint-vormig.

dehiscentie (v) (Lat. *dehico* = openen) : Actie door de-welke een gesloten orgaan zich op een natuurlijke manier opent.

deliquescent (Lat. *de* voorv. = af + *liquere* = vloeien): Ver-vloeënd (hoed van een rijpe *Coprinus comatus*).

dendrofyse (Gr. *δενδρον* = boom; *φυσις* = aanleg, natuur) zie **dendrohyfide**.

dendrohyfide (v) ook **dendrohyfidium** (o) (mv. *den-drohyfidia*) (Gr. *δενδρον* = boom): in het hymenium, boomachtige hyfe-einde (*Pulchericium caeruleum*).

dendroïd (Gr. *δενδρος* = boom + *ειδος* = vorm) : In de vorm van een boompje.

dermatocystide (v) (-den) (Gr. *δερμα* = huid, vel + *κυστος* = blaas) : cystide in de hoedhuid, syn. **pilocys-tide**.

dermatofyten (Gr. *φυτον* = plant, gewas): Verzamel-naam voor huidschimmels, zij groeien voornamelijk inde hoorlaag, onder de nagels en in de haren.

deshydratie (v) (Lat. *dis*, *des* = privatief + hydratatie) : Het ontwateren van een object.

dextrinoïd (Lat. *dextra* = rechts), (dextrose is een sui-ker dat rechts polariseert) : weefsels die rood reage-ren met een jodium verbinding (Melzer), ook **pseudo-amyloïd** (Tramahyfen bij *Mycena*).

diafragma (o) (Gr. *διαφραγμα* = scheidingswand) : bij *Vascellum* de perkamentachtige membraan die de gleba van de subgleba scheidt.

diagnosis (v) (Gr. *διαγνωσις* = onderscheiding) : vereen-voudigde beschrijving; zij beperkt zich enkel tot de voornaamste kenmerken.

dichotomie (Gr. *διχος* = in tweeën + *τομη* = snijden) : splitsing in twee delen. De meeste determineersleu-tels zijn dichotom opgesteld, d.w.z. men kiest telkens tussen twee mogelijkheden. Dit systeem werd voor het eerst gebruikt door Lamarck in 1779.

dichohyfide (v) ook **dichohyfidium** (mv. -**dia**) : in tweeën vertakte skelethyfe.

dictyospore (Gr. *δικτυον* = net) : sporen met zowel dwarse als overlangse septen, syn. **muriform** (*Pleos-pora*).

didymospore (Gr. *διδυμος* = tweeling) : twee-cellige spore. Wanneer ene cel merkkelijk kleiner is dan de andere spreekt men van **apiospore**.

diflagellaat (Lat. *flagellum* = gesel, zweep) : diflagellate sporen zijn zoösporen die twee zweepdraden bezit-ten (*Saprolegna*, *Phytophthora*).

dikaryon (m) (Gr. *δις* = dubbel + *καρυον* = noot, hier kern) : cel met twee haploïde kernen zoals de twee-kernige hyfen van het secundair mycelium.

dimidiaat (Lat. *dimidiatus* = gehalveerd) : halfcirkelvor-mig consolevormig lijk *Trametes versicolor*.

dimitisch (Gr. *δις* = dubbel + *μητος* = draad) : vrucht-lichaam bestaande uit twee typen hyfen, de genera-tieve en de skelethyfen.

dimorf (Gr. *δις* = dubbel + *μορφη* = vorm, gestalte) : bij Oömycetes als de primaire zoöspore verschilt van de secundaire zoöspore (zie **Diplanetisme**).

diplanetisme (Gr. *πλανητης* = zwerver, planeet) : bij de Oömycetes, uitdrukking wanneer de zoösporen twee verschillende gedaanten aannemen (primaire en scundaire zoösporen), beide fasen zijn gescheiden door cystevorming.

doliiform (Lat. *dolium* = vat) : tonvormig, vatvormig (*Octospora*).

diplofase (v) (Gr. *διπλους* = dubbel + *φασος* = uitzicht) : bij de basidomycetes in de basidia, de fase wanneer beide kernen samensmelten en alzo één diploïde kern vormt (Karyogamie). In de volgende fase wordt de kern in vier gedeeld waar rond de sporen ontstaan.

diploïd (Gr. *διπλους* = dubbel + *ειδος* = gezicht, uiterlijk) : wordt gezegd voor een celkern waarvan de chromo-somen in tweevoud aanwezig zijn (2n).

discoïd (Lat. *discus* = schijf + Gr. *ειδος* = gezicht, uiterlijk) : schijfvormig, plat rond.

discomyceet (Lat. *discus* = schijf) : schijfzwam, asco-myceet met een apothecium als vruchtlichaam.

dissepiment (o) (Lat. *di-* uiteen + *saepimentum* = omheining) binnenwanden van de buisjes bij poroïde zwam-men.

distaal (Lat. *distans* = verwijderd) : verwijderd van het centrum of het beginpunt. Tegengest. **proximaal**.

divergent (Lat. *di* - uiteen + *vergo* = buigen) : bij een divergerende trama lopen de hyfen van het midden naar de buitenkant toe. Syn. **bilateraal**.

divericulum (o) (Lat. *diverticulum* = bijweg) : uitstulping aan bepaalde cellen, bv. cystidia van *Pluteus cervi-*

nus, *Mycena*.

doliporus (m) (mv. **dolipori**) (Lat. *dolium* = vat + Gr. *poros* = opening, doorgang): septe met een centrale opening.

dorsaal (Lat. *dorsum* = rug): ook **adaxiaal**, de zijde die naar de as van de basidië gericht is. Tegengest. ventraal.

* E *

echinulaat: (Lat. *echinus* = zee-egel): met stekeltjes bezet.

ecologie (v) (Gr. *oikos* = huis, woning + *logos* = woord, uiting) (soms **oeco-**): Deel van de biologie dat de betrekkingen tussen de levende wezens en hun omgeving bestudeert.

ecosysteem (o) Gr. *oikos* = huis, woning + *συστημα* = geheel) (soms **oeco-**): het functioneel geheel van een levensgemeenschap met haar milieu. Vb. loofbos, weide.

ectaal excipulum (o) (Gr. *ektos* = buiten): de buitenste laag van het excipulum.

ectomycoriza (o) (Gr. *ektos* = buiten, *ριζα* = wortel): mycoriza waar de hyfen enkel tussen de cellen van de waardplant groeien. (*Suillus grevillei* bij lork, *Amanita muscaria* bij berk).

ectosporium (o) (Gr. *ektos* = buiten): algemeen onhulsel van de spore. Het is een zeer labiele laag die meestal als flarden op de spore terug te vinden is (*Galerina*). Soms ook **calyptra** genoemd.

effusoreflex (Lat. *effusus* = losgelaten, *reflecto* = ombuigen): half resupinaat; korstvormige vruchtlichaam met omgebogen randen.

effuus (Lat. *effusus* = verstrooid, verspreid): vlak uitgestreken over het substraat lijkt een film.

elater (v) (Gr. *ελατηρ* = menner, leider): capillitium bestaande uit meestal onvertakte vrijliggende buizen (*Myxomycetidae*, *Gasteromycetidae*).

ellipsoïd: met een ellipsvormige omtrek ($l/b > 1.3$). (bij breed ellipsoïde, $l/b = 1.15 - 1.3$)

emarginaat (Lat. *e* (*ex*) - uit, *margo, inis* = rand, marge): emarginate lamellen zijn bochtig aangehecht (*Tricholoma*).

emergent (Lat. *emergeo* = opduiken): Buitenstekend, wat buiten de oppervlakte uitsteekt.

endobiotisch (Gr. *endo* = binnen): wordt gezegd voor een organisme dat binnenin het substraat leeft.

endomycoriza (o) (mv. **mycorrizae**) (Gr. *endo* = binnen + *μυκησ* = paddestoel + *ριζα* = wortel): mycoriza waar de hyfen in de cellen dringen. (*Rhizoctonia* in Orchideen)

endoperidium (o) (mv. **endoperidia**) (Gr. *περιδιον* = kleine lederen zak): bij *Gasteromycetes*, binnenbekleding van het peridium.

endosporium (o) (Gr. *entos* = binnen): binnenste laag van de sporenwand.

entaaal excipulum (o): de binnenste laag van het excipulum, onmiddellijk onder het subhymenium.

enterarthisch (Gr. *entos* = binnen): arthroconidiën die binnen de hyfen zijn ontstaan (*Sporoschisma*)

epibasidium (o) (mv. **epibasidia**) (Gr. *epi* = boven): bij sommige *Heterobasidiomycetes*, verenging(en) tussen het (hypo) basidium en de sporen.

epibiotisch (Gr. *epi* = boven + *βιος* = leven): organisme

waar de voortplantingsorganen boven het substraat steken. Het vegetatieve gedeelte zit binnen het substraat. De meeste *Agaricales* zijn epibiotisch.

epicutis (v) (Gr. *epi* = boven + Lat. *cutis* = huid): buitenste laag van de hoedhuid als deze uit meerdere lagen bestaat.

epidermis (o) (Gr. *epi* = boven + *δερμα* = huid, vel): opperhuid; synoniem: **epicutis**.

epidermoïde (Gr. *epi* = boven + *δερμα* = huid, vel, *ειδος* = uitzicht): textuur uit min of meer verenigde hyfen zonder tussenopeningen. Zie ook **textura**.

epigeïsch (Gr. *epi* = boven; *γη, γαια* = aarde): boven de grond groeiend.

epiparietaal pigment: De kleurpartikels liggen ofwel als korsten of korrels ofwel als een dun laagje op de hyfenwanden.

epiphragma (o) (mv. **epiphragmata**) (Gr. *epi* = boven + *φραγμα* = afsluiting): bij *Nidulariales*, dunne huid die opening van het peridium afsluit voor het rijp worden van de sporen, een soort deksetje die het nestje afsluit.

episporium (o) (Gr. *epi* = boven): relatief dikke sporewand, deze wand is altijd glad en geeft de vorm van de spore weer, de ornamentatie wordt eigenlijk door de exospore gevormd.

epithecium (o) (mv. **epithecia**) (Gr. *epi* = boven + *θηκη* = doos, kist): een vliesje boven het hymenium bij sommige apothecia; het is gevormd door het aaneenkitten van de toppen van asci en parafysen (*Cyathus cyathoïdeus*).

epithelium (Gr. *epi* = boven + *θηλη* = moederborst): pileipellis uit meerdere lagen uit breed elliptische cellen ($l/b = 1.0 - 1.5$).

Zie ook: regulair- of irregulair epithelium.

erumpent (Lat. *erumpo* = uitbreken): wordt gezegd voor een vruchtlichaam dat bij rijpheid door de schors of de huid van de waardplant breekt (*Vuilleminia comedens*, *Diatrype disciformis*).

eucarpisch (Gr. *eu* = goed + *καρπος* = vrucht): wordt gezegd wanneer de voortplantingsorganen uit een gedeelte van de thallus ontstaan terwijl de rest uitsluitend vegetatief is. Tegengestelde **holocarpisch**.

eukaryotisch (Gr. *eu* = goed, *wel* + *καρυον* = noot hier kern): benaming voor een cel die een gedifferentieerde kern bezit die zich kan delen door mitose.

eutroof (Gr. *eu* = goed; *τροφή* = voeding): voedselrijk, tegengest. **oligotroof**.

excentrisch (Lat. *ex* - buiten, *centrum* = midden): bij *Agaricales* uit het midden, doch niet aan de rand. Wordt ook bij sommige kiemporeën gezegd wanneer de kiempore zich niet aan de top bevindt (*Coprinus flocculosus*).

exsiccataat of exsiccatum (o) (Lat. *siccus* = drogen): gedroogd materiaal, geschikt om in het herbarium te bewaren.

excipulum (o) (Lat. *excipio* = opnemen): buitenkant van het apothecium. Syn. **Receptaculum**.

exoperidium: buitenbekleding van het peridium.

exosporium (o) (Gr. *εξος* = buiten): de buitenste laag van de spore, het exosporium vormt de versieringen op de spore.

exsudaat (Lat. *ex-sudo* = uitzweten): uitscheiding van

vocht bij bepaalde delen (plaatjes van *Psathyrella velutina*).

* F *

faciaal (Lat. *facies* = gezicht): bij de sporen, het voorzicht; wordt ook gezegd voor de lamellenvlakken (faciale cystidia = pleurocystidia).

facultatieve parasiet (Lat. *facultas* = geschikt): benaming voor zwammen die zowel parasitisch als saprofytisch kunnen leven. Tegengestelde: **obligate parasiet**.

fagocytose (v) (Gr. φαγω = eten + κυτος = holte, cel): opnemning van cellen, stofdeeltjes door bacteriën; bij de Myxomycetes ook gezegd voor de manier van vooeden van de beweeglijke sporen (myxamoeben, myxomonaden).

falciforme: (Lat. *falx* (*cis*) = sikkel, zeis): sikkelvormig. V.b. sporen van *Libertella faginea*.

fasciculaat: (Lat. *fasciculus* = bundeltje): gebundeld (*Hypholoma fasciculare*).

fastigiaat (Lat. *fastigiatus* = schuin toelopend): rechtstaande parallel lopende hyfen.

fenologie (v) (Gr. φαίνω = zichtbaar maken): studie die zich bezighoudt met de groeitijden in samenhang met de seizoenen.

fialide (v) (Gr. φιάλη = flesje): een conidiënvormende flesvormige hyfe; de conidia ontstaan basipetaal binnen de hyfe (blastoconidia).

fialoconidië: conidië ontstaan uit een fialide, dikwijls vormen fialoconidiën ketens of zijn zij in een slijm laag samen- gekit. Fialoconidiën worden **endogeen** genoemd wanneer de ganse ontwikkeling binnen de fialide plaats grijpt, wanneer de ontwikkeling deels in de hals van de fialide gebeurt en deels buiten, spreekt men van **mesendogene** fialoconidiën.

filiform (Lat. *filum* = draad): draadvormig (bij cystidia).

fimbriat (Lat. *fimbriatus* = met franjes): van franjes voorzien. Vooral van toepassing bij hoedranden (*Psathyrella*) en bij mondopeningen van Gasteromycetes (*Geaster*, *Tulostoma*).

fistuleus (Lat. *fistula* = pijp): zegt men bij holle stelen.

flabelliform (Lat. *flabellum* = waaier): waaievormig (*Schizophyllum commune*).

flagellum (o) (mv. *flagella*) (Lat. *flagellum* = zweep): zweepvormig uitsteeksel aan sommige elementen (bv. sporen van Oömycetes). Ook **zweepdraad** genoemd.

flexueus (Lat. *flexuosus* = buigzaam): met krommingen, in bochten gewrongen.

foramen (o) (Lat. *foramen* = opening): opening ontstaan aan de top van een inoperculate ascus na het wegschieten van de sporen.

fornicaat (Lat. *fornicatus* = gewelfd): wordt gezegd wanneer bij een aardster de slippen van het exoperidium verticaal naar beneden zijn gewelfd (*Geastrum fornicatum*).

fungus (Lat. *fungus* = paddestoel): algemene benaming voor paddestoelen, zwammen, schimmels enz.

funiculus (m) (mv. *funiculi*) (Lat. *funiculus* = touwtje): bij nestzwammen, streng hyfen die de peridiolen met het vruchtlichaam verbinden. Het vormt een klevrige draad die na het wegschieten, gemakkelijk bv. aan

een grashalm blijft hangen.

fragmobasidië ook **phragmobasidium** (o) (mv. - **basidia**) (Gr. φραγμασ = afsluiting): basidium die ofwel in de dwarsrichting gesepteerd is (*Auricularia* - type) ofwel in de langsrichting (*Tremella* - type).

fragmospore (v) (Gr. φραγμασ = afsluiting): spore die meerdere malen dwars gesepteerd is.

furcaat (Lat. *furca* = gaffel): gevorkt.

fusiform (Lat. *fusus* = spoel + *forma* = vorm): spoelvormig (l/b = 2 - 4). Breed fusiform wanneer l/b = 1.5 - 2.

* G *

gametangium (o) (mv. **gametangia**) (Gr. γαμετης = echtgenoot + αγγειον = kruik, kist): blaasvormige cel die de mannelijke of (en) vrouwelijke cellen bevat.

Zie **oögonium**, **spermatogonium**.

gameten (Gr. γαμετης = echtgenoot): haploïde sexueel gedifferentieerde voortplantingscellen.

gasteroid: ook **gasteraal** (Gr. γαστηρ = maag, buik): wanneer het hymenium ingesloten is (*Gasteromyces*). Syn. **angiocarp**. Tegengest. **hymeniaal**.

gelatineus (Lat. *gelatus* = gelei): met een uitzicht van gelatine. Gelatineuse hyfen zwellen bij vochtigheid en komen daardoor verder uit elkaar te liggen.

gemma (v) (mv. **gemmae**) (Lat. *gemma* = knop): terminale of intercalaire dikwandige hyfendeel. Het kan verschillende vormen of grootten hebben en als conidia dienst doen, zij komen pas vrij na het vergaan van de hyfe en zijn dan analoog met chlamydo-sporen.

generatieve hyfen (Lat. *genero* = verwekken, voorbrengen): dunwandige, soms sterk vertakte hyfen, dikwijls met gespen aan de septen. Deze hyfen vormen de basidia en de cystidia.

geniculaat (Lat. *genu* = knie): knievormig geplooid.

gesp: boogvormende overgroeiing aan een hyfe over een tussenschot. Kenmerk van Basidiomycetidae.

gist: anamorfe vorm van bepaalde ascomycetes (*Saccharomycetales*). Er wordt geen echt mycelium gevormd maar wel ketens van ronde spruitende cellen (pseudomycelium). Vermeerdering gebeurt door middel van loslatende cellen.

gleba (Lat. *gleba* = kluit): binnenste fertiele gedeelte van het vruchtlichaam van een Gasteromyceet.

globulosa (Lat. *globula* = bolletje): *textura globulosa* bestaat uit ronde cellen met tussenin intercellulaire openingen. Zie **textura**.

gloeocystidium (Gr. γλοιος = gom, hars): dunwandige steriele structuren met talrijke oliedruppels.

gloeopleren hyfen (Gr. πληρης = vol, verzadigd): zeer lange hyfen met talrijke oliedruppels in het plasma.

goniospore (Gr. γονια = hoek + σπορα = zaad): kenmerk van een spore die meerdere vlakken vertoont, (*Entoloma*).

grandinoïd: vruchtlichaam met ± ronde wratachtige verhogingen.

gregair (Lat. *grex*, *gregis* = kudde, troep): wordt gezegd voor paddestoelen die los van mekaar in troepen groeien (*Marasmius oreades*).

grex (Lat. = kudde): zie pseudomplasmodium.

gymnangiocarp (Gr. γυμνος = naakt + αγγειος = kist + καρπος = vrucht): wanneer bij het primordium geen

velum aanwezig is (*Russula*).

gymnocarp (Gr. γυμνος = naakt + καρπος = vrucht) : benaming voor vruchtlichamen waar het hymenium vanaf het begin tot de maturiteit open blijft (*Aphylophorales*).

* H *

habitat: plaats, milieu waar een bepaalde soort groeit en de invloed van zijn omgeving ondergaat.

habitus (m) (Lat. *habitus* = houding, uiterlijk) : uiterlijke gedaante (vorm, gestalte enz.). Eigenlijk alles wat een herkenning met het blote oog toelaat.

halocystidium ook **halocystidië**: (Gr. αλωος = cirkel, dorsvloer) : cystidië met aan de top, tussen de wanden een oliedruppel (*Resinitium*).

halofiel (Gr. αλς = zee, zout) : op zout substraat groeiend, bij de zee groeiend.

haplofase (Gr. απλους = half) : het gedeelte van de levens cyclus met haploïde kernen.

haploïd (Gr. απλους = half) : cel waarvan de kern één enkel stel chromosomen bevat.

hapteron (Gr. απτω = vastbinden, hechten) : hard klevende hyfen aan de top van het funiculum bij nestzwammen.

Hartig net (R. Hartig 1839 - 1901) : intercellulair netwerk van hyfen gevormd door een ectomycorrhizevormende zwam in en rond de wortelschors.

haustorium (Mv. *Haustoria*) : (Lat. *haustor* = drinker) : hyfe van een parasitaire fungus die binnen in de cel van de waard dringt voor voedings absorptie.

heliofiel (Gr. ηλιος = zon, φιλος = vriend) : in het licht groeiend. Tegengest. **sciafiel**.

helicoïde (Gr. ελιξ, ελικη = spiraal) : spiraalvormig, bv. conidia van *Tubeufia cerea*.

helicospore (Gr. ελιξ, ελικος = gedraaid, verward) : spiraalveervormige sporen (*Helicomycetes*, conidia van *Tubeufia*).

hemisferisch (Gr. ημισφαιριον = halve bol) : half bolvormig (*Stropharia semiglobata*).

heterobasidium (Gr. ετερος = anders) : basidium ofwel in de langs- of in de dwarsrichting, in vier cellen verdeeld (*Auricularia*, *Tremella*), ofwel onderverdeeld in epibasidië en hypobasidië (*Tulasnella*, *Dacrymycetales*). Een meercellig basidium wordt ook dikwijls **fragmobasidium** genoemd.

heteroëcisich (Gr. ετερος = anders + οικον = woning) : bij parasiten, de noodzakelijkheid om twee gastheren te bezitten om de levenscyclus te kunnen voltooien, vb. *Puccinia graminis* (eerste gastheer *Berberis*, tweede gastheer grassen).

heterothallisme (o) (Gr. ετερος = anders + θαλλος = tak, loof) : wordt gezegd wanneer de geslachtelijke voortplanting enkel kan gebeuren via verschillende thalli.

heterotroof (Gr. ετερος = anders + τροφη = het voeden) : benaming voor een organisme die kan leven zonder organische voedingsstoffen (Planten, algen).

hilum (o) (mv. *hila*) (Lat. lidteken) : lidteken achtergelaten aan de apiculus na het lossen van het basidium.

hof: zone rond de mond van het peridium bij *Geaster*.

holoarthritis (Gr. ολος = geheel, volledig) : holoarthische conidia zijn gevormd vanaf de buitenste wand-

laag van de hyfe (*Oëidium*)

holobasidium (Gr. ολος = geheel) : ééncellige basidium.

holocarp (Gr. ολος = geheel + καρπος = vrucht) : wordt gezegd wanneer gans de thallus is omgevormd in een vruchtbaar geheel.

holothecium (o) (Gr. ολος = geheel + θεκη = kist, doos) : wordt gezegd wanneer het gans vruchtlichaam bedekt is met het hymenium, vb. *Clavaria*, *Tremella*.

homoniem (o) (Gr. ομοπωνυμος = gelijknamig) : wordt gezegd voor twee verschillende fungi lek beschreven door een andere auteur doch die de zelfde benaming hebben gekregen (vb. *Clitocybe vibecina* ss Lge = *Clitocybe langei* Singer en *Clitocybe vibecina* (Fr.)Quélet).

homothallisme (o) (Gr. ομος = gemeenschappelijk, gelijk) wordt gezegd wanneer één enkel thallus voldoende is bij de geslachtelijke voortplanting.

hyalien (Gr. υαλος = kristal) : wit doorzichtig.

hydroid (Gr. ειδος = gelijkend op) : (letterlijk, op een stekelzwam gelijkend); hymenium met ± lange conische stekels.

hyfe (v) (Gr. υφη = weefsel) : zwamdraad, buisvormig element dikwijls met tussenschotten (septa). Zowel het vruchtlichaam als het mycelium bestaat uit hyfen.

hyfensysteem : het trama bij *Aphylophorales* kan verschillende aspecten of systemen vertonen; zo heeft men:

monomitisch systeem (enkel generatieve hyfen)

dimitisch systeem (generatieve- + skelethyfen)

amfimitisch systeem (generatieve- + bindingshyfen)

trimitisch systeem (Generatieve- + skelet- + bindingshyfen). (zie naar de trefwoorden)

hyfide (v) (mv. *Hyfidiën*) ook **hyfidium**) : steriele hyfeachtige structuren in het hymenium, zij zijn meestal slanker dan de cystidia. Zie **acanthohyfide**, **dendrohyfide**, **dichohyfide**.

hyfopodie(v) ook **hyfopodium** (o) (Gr. υφη = weefsel + πους, ποδος = voet, poot) : korte stompe vertakkingen aan de hyfen, vooral bij *Erysiphaceae*. Zij hebben een functie van hechtorgaan.

hygroscopich (Gr. υγρος = vochtig nat + σκοπη = het uitzien) : de eigenschap om water aan te trekken en op te slurpen.

hygrofaan (Gr. υγρος = vochtig, nat + φανερω = zich vertonen) : wanneer bij het uitdrogen de kleur verandert (bv. bij hoeden van sommige *Agaricales*).

hygrofiel (Gr. υγρος = vochtig, nat) : vochtminnend, groeiend op vochtige plaatsen (*Hypholoma subericeum*).

hymeniderm (Gr. υμην = huwelijk) : hoedhuid waarvan de meestal ronde tot knotsvormige elementen op eenzelfde niveau ontstaan, zodat de structuur lijkt op een hymenium.

hymenocarp (Gr. υμην = huwelijk + καρπος = vrucht) : wanneer in het primordium het hymenium eerst wordt gevormd en daarna hoed en steel (*Coprinus*).

hymenofoor (o) (Gr. υμην = huwelijk + φορεος = drager) : de verschillende organen die door het hymenium bedekt zijn.

hymeniform: gelijkend op een hymenium, uit ± ronde cellen (zie *Hymeniderm*).

hymenium (o) (Gr. *ὑμην* = huwelijk) : het vruchtbaar gedeelte bij een teleomorf vruchtlichaam. Het geheel van de basidia met de cystidia bij de Basidiomycetidae of het geheel der asci en parafysen bij de Ascomycetidae. Bij anamorfe vruchtlichamen spreekt men van **Sporangia** of **sporangioforen**.

hypogeïsch (Gr. *ὑπο* = onder + *γη* = aarde) : onderaards groeiend (*Tuber*, *Rhizopogon*).

hypothallus (m) mv. **Hypothalli** : (Gr. *ὑπο* = onder + *θαλλος* = twijg, tak, loot) : meestal een vliezig laagje aan de onderkant van het vruchtlichaam bij bepaalde Myxomyceten.

hypothecium (o) mv. **Hypothecia** : (Gr. *ὑπο* = onder + *θηκη* = doos, kist) : dunne laag hyfen onder het hymenium bij Ascomycetes.

hypobasidium (o) mv. **hypobasidia** : (Gr. *ὑπο* = onder) : bij Tremellales, meestal rond tot peervormig deel aan de onderkant van de basidië waarboven de epibasidia staan.

hypoderma (o) (Gr. *ὑπο* = onder, *δερμα* = huid, vel) weefsel tussen hoedhuid en en hoedvlees als dit een ander structuur bezit.

hysterothecium (o) mv **hysterothecia** (Gr. *ὑστερα* = baarmoeder) : smal langwerpige gesloten vruchtlichaam dat bij rijpheid met een lange spleet opent (vb. *Mytilidion*).

* | *

imbricaat (*imbricatus* = overlappend) : dakpansgewijs groeiend.

Imperfecte vorm: andere naam voor **anamorf** ; a - sexuele groeivorm van bepaalde fungi, meestal Ascomycetidae. De voorplanting gebeurt d.m.v. Conidiosporen.

incrustatie (v) (Lat. *crusta* = korst) : hyfen of cystidia waar op de buitenwand korstachtige afzettingen te vinden zijn (hoedhuidhyfen van *Russula*'s).

indusium (o) (Lat. *indusium* = overtunica) : op kant lijkende structuur rond de steel van het rijp vruchtlichaam van *Dictyophora* (Phallales).

inflaat (Lat. *inflatus* = opgeblazen) : hyfen waarvan het middengedeelte breder is dan de uiteinden.

infundibuliform (Lat. *infundibulum* = trechter) : trechtervormig (hoed van *Omphalina*, *Rickenella*).

inoperculaat (Lat. *in-* niet + *operculum* = deksel) : wordt gezegd van een ascus waar de sporenbevrijding gebeurt via een porie.

insertie (v) (Lat. *insertio* = het insteken) : aanhechting, aanzetting. Vooral gebruikt bij de beschrijving van de aanzetting van de lamellen:

Vrij = los van de steel

Aangehecht of adnaat = aan de steel vastgehecht.

Uitgebocht = met een tandje aangehecht.

Aflopemd of decurent = langs de steel aflopemd.

intercalair (Lat. *intercalaris* = tussengeschoven) : wat zich ergens tussen bevindt of bijgeschoven is.

intercellulair (Lat. *inter* = tussen) : wat zich tussen de cellen bevindt.

intercellulair pigment : wanneer het pigment zichtbaar is als korrels tussen de hyfen.

intracellulair (Lat. *intra* = binnen) : wat zich binnen de

cellen bevindt of plaats vindt.

intracellulair pigment : het pigment bevindt zich als vacuolen ofwel als korrels binnen de hyfen. In het eerste geval zijn de vacuolen enkel zichtbaar bij levend materiaal.

intraparietaal pigment : Het pigment kleurt integraal de hyfewanden; dit is alleen zichtbaar bij dikwandige hyfen.

intricata (Lat. *intricatus* = verward) : Textura intricata bestaat uit lange onregelmatig lopende, duidelijk waarneembare hyfen. De wanden zijn los van elkaar zodat er openingen tussen de hyfen ontstaan. Zie ook **textura**.

invers (Lat. *inversio* = omgekeerd) : Bij een inverse trama lopen de hyfen van de buitenkant naar het midden, (*Pluteaceae*).

irpicoid : met brede, vlakke ± aaneen gegroeide tandjes.

irregulair : voor onregelmatig lopend hyfen; vb. Irregulair trama , irregulair epithelium (*Collybia maculata*).

isodiametraal (Gr. *ισος* = gelijk + *διαμετρος* = middellijn) : weefsel met ronde, even grote cellen.

ixocutis (Gr. *ιξος* = vogellijm, maretak + *κυτος* = omhulsel) hoedbekleding uit verslijmde hyfen (hoedhuid van *Suillus*)..

ixohyfade (v) (Gr. *ιξος* = vogellijm, maretak) : verslijmde parafyse-achtige hyfen-uiteinden in het hymenium.

ixotrichoderm (o) (Gr. *ιξος* = vogellijm, maretak + *τριχος* = haar) : wanneer de opstaande elementen op de hoedhuid door vochtigheid gelatiniseren.

* K *

karminofiel: wanneer de basidia een reactie met karmijn-ijzeracetaat vertoont. Syn. **Siderofiel**.

karyogamie (v) (Gr. *καρυον* = noot + *γαμω* = huwen) : samensmelten van twee haploïde kernen. Bij Basidiomycetes gebeurt de karyogamie in de basidia, dus na de plasmogamie. Bij vele andere fungi gebeurt plasmogamie en karyogamie praktisch tegelijk.

keratinofiel (Gr. *κερας*, *κερατος* = hoorn + *φιλος* = vriend) wordt gezegd voor fungi die hoornstof aantasten (haar, pluimen, hoornen, hoeven enz.) (*Trichophyton*, *Onygena corvina*).

kiemporie : dunwandige plek aan de top van de spore (*Panaeolus*), bij sommige Agaricales wat meer naar de abaxiale zijde (*Coprinus flocculosus*). Bij Ascomycetes vindt men dikwijls spleetvormige kiemporiën (*Sporormiella*, *Xylaria*).

* L *

lacunair (Lat. *lacuna* = holte, leemte) : met holten, bv. in de steel van sommige Boleten.

lageniform (Gr. *λαγυνος* = kruik met nauwe hals en dikke buik) : wordt gezegd voor cystidia met een lange smalle nek (*Psathyrella*); bij *Aphylliphorales*, priemvormige cystidia met incrustaties.

lagenocystidium (mv **lagenocystidia**) of **lagenocystide** (-den)(v) : lageniforme cystide (zie boven).

lamellen: bij Agaricales, plaatjes aan de onderkant

van de hoed, die van de rand naar de steel lopen. Lamellen kunnen vrij zijn als zij de steel niet raken, aangehecht als zij tot de steel gaan, aflopend als zij boogvormig langs de steel lopen.

lamprocystidium (mv **lamprocystidia**) of **lamprocystide (-den)**(v) (Gr. λαμπρος = stralend) : dikwandige, sterk geincrusteerde cystidia.

lanceolaat: lancetvormig, speervormig.

latent (Lat. *latus*, *latentis* = verborgen) : aanwezig doch niet zichtbaar.

laticifeer (Lat. *latex* = vloeibaar, vocht) : ongesepeteerde dunwandige hyfe waarin een vloeistof zit vb. de "melk" bij *Lactarius*.

lecythiform (Gr. λεκυθος = kruik met lange nek met een brede opening) : lageniforme cystidia met aan de bovenkant een verdikking (*Conocybe*).

leiospore (v) (Gr. λειος = glad, gepolijst) : wordt gebruikt gladde sporen aan te duiden.

lenzitoïd: consolevormig vruchtlichaam met lamelvormig hymenofoor.

leptocystide (v) of **Leptocystidium** (mv **leptocystidia**) (o) (Gr. λεπτος = dun, fijn + cystide) : uitstekende dunwandige cystidia, soms met incrustaties.

loculi (enk. **loculus**)(m) (Lat. *loculus* = plaatsje) : bij bitunicate Ascomycetidae, holten in het stroma waar zich de hymenoforen bevinden (*Elsinoë*).

lumen (o) (Lat. *lumen* = licht) : centrale opening in een structuur.

lyocystidium (mv **lyocystidia**) (o) of **lyocystide** (Gr. λυω = oplossen) : dubbelwandige cystidia waarvan de inhoud tussen de twee wanden oplost in een verdunde oplossing van KOH (*Tubulicrinis*).

lysis (Gr. λυσις = losmaken, uiteen gaan) : ontbinding, geleidelijk oplossen van het celmateriaal.

* M *

macroscopisch (Gr. μακρος = groot + σκοπεω = kijken naar, zien) : wat men met het blote oog of met een loep kan zien.

maculaat (Lat. *macula* = vlek) : met vlekken (*Collybia maculata*).

marginaal (Lat. *margo* = rand) : aangaande de rand van het vruchtlichaam, hoed enz.

mediostratum (o) (Lat. *medius* = midden) : syn. trama, bij Agaricales het weefsel tussen de twee subhymenia.

medullair excipulum (o) (Lat. *medulla* = merg, binnenste) : bij een apothecium, de tussenlaag wanneer het excipulum uit verscheidene lagen bestaat.

meiose (Gr. μειωω = reduceren) : ook reductiedeling, kerndeling waarbij het aantal chromosomen zich halveert; de diploïde kern gaat over in twee haploïde kernen.

membraan (v) (Lat. *membrana* = dunne huid, vlies) : huid, bekleding vooral gebruikt bij sporen.

merosporangium (mv **merosporangia**) (Gr. μέρος = deel) : bij Mucorales, cilindrische sporangiola aan de top van een sporangiofoor. Bij rijpheid vervallen zij in een rij sporen, soms 3 - 4 bijeen (*Piptocephalis*).

metabasidium (o) (mv. **metabasidia**) of **metabasi-dië (-diën)** (Gr. μετα = achterna, volgend op) : bij Heterobasidiomycetes, het deel dat de basidiosporen

draagt, het metabasidium is duidelijk afgescheiden van het probasidium.

metachromatisch (Gr. μετα = voorbij + χρωμα = kleur, schimk) : wanneer de celwand een ander kleur aanneemt dan de oorspronkelijke kleurstof. Wordt vooral gebruikt bij het kleuren met cresyl-blauw (*Leucocoprinus*).

metuloïd (Lat. *metula* = kegeltje) : wordt gezegd van dikwandige cystidia (*Inocybe*); bij *Aphylophorales*, dikwandige cystidia die meestal diep in het hymenium ontstaan (*Peniophora*). Metuloïde cystidia zijn dikwijls bedekt met kristallen.

microscopisch (Gr. μικρος = klein) : wat men enkel kan zien met behulp van een lichtmicroscop.

misapplicatie: naam van een andere soort die ten onrechte aan de besproken soort is gegeven.

mitose (Gr. μίτος = draad) : kerndeling waarbij beide dochterkernen evenveel chromosomen als de primitieve kern behoudt.

moniliform (Lat. *monile* = halsnoer) : hyfe met regelmatige insnoeringen zo dat zij op een parelsnoer lijkt.

monokaryotisch (Gr. μονον = één, enkel + καρυον = noot) : hyfen met een enkele celkern, het primair mycelium

monomitisch (Gr. μονον = één, enkel; μίτος = draad) : wordt gezegd bij een vruchtlichaam waarvan het weefsel enkel uit generatieve hyfen bestaat.

monomorf (Gr. μονος = alleen, enkel + μορφη = vorm, gestalte) : bij Oömycetes, wanneer primaire en secundaire sporen identiek zijn (zie ook **monoplanetisme**).

monoplanetisme (Gr. πλανητης = zwerver) : bij Oömycetes, wanneer de zoösporen maar één enkele mycelfase hebben, zonder rustperiode.

monovelangiocarp (Gr. μονος = één + Lat. *velum* = gordijn + Gr. καρπος = vrucht) : wanneer bij het primordium het velum overal de zelfde structuur heeft (*Cystoderma*).

morfologie (v) (Gr. μορφη = vorm + λογος = studie) : studie van de vormgeving en de ontwikkeling van levende wezens (o.a. Fungi)

mucronaat (Lat. *mucro* = zwaardpunt) : met korte afgeknotte punt voorzien vb. bij sommige cystidia (*Pholiota astragalina*, *Volvariella gloeocephala*).

muriform (Lat. *murus* = muur) : bij sporen die zowel in de dwars- als in de langsrichting gesepteerd zijn en op die manier op een muur uit bakstenen lijken (syn. **dictyospore**) (*Pleospora herbarum*).

mycelium (o) (Gr. μυκης = paddestoel) : zwamvlak, een web van hyfen dat het vegetatief gedeelte van de zwam uitmaakt. Het neemt de voedingsstoffen en het water op uit de omgeving waarin of waarop het groeit (substraat), het kan soms grote oppervlakten bestrijken.

mycenoïd: wordt gezegd voor tere paddestoelen met conische tot parabolvormige hoed, plaatjes vrij tot aangehecht en een dunne slanke steel.

myccenose (v) (Gr. μυκης = paddestoel + κοινη = gemeenschap) : verband tussen de fungi met hun omgeving.

mycorriza (o) (Gr. ριζα = wortel) : symbiose tussen het mycelium van een bepaalde zwam met het wortelgestel van een plant.

Zie ook : **ectomycorriza** en **endomycorriza** en Har-

tig netwerk.

myriothecium (mv **myriothechia**)(o) (Gr. μυριας = onmeteljk getal): bij de bitunicate Ascomycetes, gesloten vruchtlichaam met talrijke regellose loculi met enkel één ascus (*Elsinoe*).

myxamoëbe (v/m) (Gr. μύξα = slijm + αμοεβα = verwisseling): de amoëbeachtige cel na het kiemen van spore van een Myxomyceet.

Zie ook: myxomonade.

myxaroid: type van basidium bij Tremellales waar enkel het bovenste deel in de langsrichting gesepeteerd is en het onderste steelachtig gedeelte door een secundaire septe gescheiden is.

myxomonade (v/m) (Gr. μύονα = eenheid): een flagellate cel die onder bepaalde omstandigheden (vocht enz.) ontstaat na kieming van de Myxomyceten-spore.

* N *

napiform (Lat. *napus* = raap) : raapvormig

naviculair (Lat. *navicula* = schepje): schepjesvormig (Sporen van sommige *Hymenoscyphus*-soorten).

nectar (Gr. νεκταρ = godendrank): taaië zoete stof uitgescheiden door de plant die aangetast is door bv. een roestzwam als verdedigings middel.

nomen (Lat. *nomen* = naam): naam. Om geldig te zijn moet deze naam aan verscheidene regels voldoen. Hij moet ook bij het publiceren vergezeld zijn van een Latijnse diagnose beschrijving (Zie K.A.M.K. Mededelingen 96.3.79)

nomenclatuur (v) (Lat. *nomenclator* = naamnoemer): naamgeving; het geheel van de regels waaraan een naam van een paddestoel moet voldoen.

nucleus (mv. **nuclei**) (Lat.) : kern.

* O *

obligate parasieten Lat. *obligo* = verplichten + Gr. παρασιτεω = mee-eten): parasieten die uitsluitend kunnen leven op een levende gastheer.

obovoid (Lat. *ob* - voorv. = anders): omgekeerd eivormig, breed aan de bovenkant, smal aan de basis.

oblita (Lat. *oblitus* = overladen): textura oblita, ± parallelle dikwandige hyfen die onderling verbonden zijn. Zie ook **textura**.

obpyriform : omgekeerd peervormig.

odontoïd (Gr. οδοντος = tand): tandvormig, met korte stompe konische stekels (stekels van *Spongipellis*).

oidiofoor (Gr. ωιδιον = eitje + φορεω = dragen) : hyfeden die door afsnoering conidiosporen produceren (oidia). Men vindt ze meestal op primair mycelium van sommige Basidiomycetes (*Coprinus*).

oidium (o) mv. **oidia** (Gr. ωιδιον = eitje) : 1 - dunwandige conidiosporen, afgesnoerd van een oidiofoor. Oidia gedragen zich als een spore of een spermaticum.

2 - Anamorfe vorm van Erysiphaceae (Meeldauw).

omphaloïd: met plano-convex tot trechtervormige hoed en aflopende plaatjes.

oligotroof (Gr. ολιγος = weinig, gering + τροφη = voeding) : voedselarm, schraal; tegengest. **eutroof**.

oögamie (v) (Gr. ωον = ei + γαμος = huwelijk, bruiloft) : voortplantingssysteem van de Oömycetes; de oösporen worden bevrucht door hyfetakken die als antheriden fungeren. Deze omarmen het oögonium, langs de aanhechtingsvlakken dringen de spermaticien door die de eicellen bevruchten.

oögonium (o) mv **oögonia** (Gr. ωον = ei + γεννωω = verwekken): vrouwelijk gametangium, bevat één of meerdere eicellen.

oöspore (v) (Gr. ωον = ei + σπορα = zaad): sporen van Oömycetes, dikwandige sporen gevormd in het oögonium na bevruchting of door parthenogamie.

operculaat (Lat. *operculum* = deksel): asci met aan de top een openklapbaar deksetje. (tegenst. **inoperculaat**).

operculum (o): scharnierend deksetje aan de apex van sommige asci.

ornamentatie (v) (Lat. *ornamentum* = sieraad, uitrusting) versiering door incrustaties, wratten, netwerk op de wand van sporen, op hyfen enz.

ostiole (v) (Lat. *ostium* = opening): porus aan de top van perithecia van Sphaeriales; zij zijn dikwijls binnenin bekleed van perifysen.

ovoid (Lat. *ovum* = ei + Gr. ειδος = uiterlijk, gezicht): eivormig.

ozonium (o) (Gr. οζος = loot): rosachtig gekleurd mycelium dat een soort viltlaag vormt (*Coprinus radians*).

* P *

palissadeweefsel (o): parallel geordende, cilindrische hyfen die loodrecht op de oppervlakte staan.

papil (v) : klein tepeltje midden op de hoed.

parafyse (m) (Gr. παρα = naast + φυσις = wezen): steriele langwerpige cellen die verschillende vormen kunnen aannemen. Ze groeien tussen de asci en zouden als steun dienen.

parafysoïd (m) (Gr. ειδος = gelijkend op) : (letterlijk gelijkend op een parafyse); bij *Loculoascomycetidae*, de resten van de hyfendraden die zijn ontstaan bij het uitgroeien van de loculus, zij bevinden zich tussen de asci. Wanneer de hyfendraden naar beneden gericht zijn, spreekt men van **pseudoparafysen**.

parasexualiteit (m)(Gr. παρα = naast): een soort generatiewisseling bij Deuteromycetes (plasmogamie, karyogamie). Hiervoor schijnen er geen specifieke perioden in de levenscyclus noch specifieke plaatsen op de thallus waar het fenomeen zich kan voordoen. Voor het eerst waargenomen in 1952 door Roper op *Aspergillus nidulans*.

parasiet (m) (Gr. παρασιτεω = mee-eten): organisme dat leeft ten koste van andere levende wezens en daardoor schadelijk is.

parthenogenese (v) (Gr. παρθενειος = maagdelijk + γενεσις = ontstaan, geboorte): generatiewisseling zonder voorafgaande bevruchting. Ook **Parthenogamie**.

patelliform (Lat. *patella* = schotel) : vlak schotelvormig.

pectinaat (Lat. *pecten* = kam): gevoord, geplooid, lik gekamd.

pedicellum (o) Lat. = voetje): klein steeltje, klein overblijfsel van het sterigma aan de sporen van Gasteromycetes.

pelorisme (o) (Gr. *πελωρ* = monster, gedrocht) : misvorming bij vruchtlichamen, monstrositeit (fasciatie, doorgroei enz.)

perfecte vorm: groeivorm waar de fungus zich sexueel kan voortplanten, syn **teleomorf**.

peridiole (v) (Gr. *περιδιον* = kleine ledren buidel): bij Nidulariales kleine structuren die het hymenium en de sporen bevatten en wordt bij rijpheid uit het peridium weggeschoten.

peridium (o): bij Gasteromycetes, het buitenste omhulsel die de gleba en subgleba omvatten.

perifyse (v) (Gr. *περι* = rond, rondom + *φυσίς* = wezen): in een perithecium of een pycnidium, rechtstaande hyfen bij de ostiole.

perisporium (o) ook **perispore** (Gr. *περι* = rond, rondom): Bij sommige basidiosporen, dikwijls verdwijnende slijmige laag tussen het exosporium en het ectosporium. Het is deze laag die bij de Russulaceae blauw verkleurt met Melzer-reactief.

peristoom (m) (Gr. *περι* = rond, rondom + *στομα* = mond, muil): zone rond de opening van het exoperidium bij een aardster.

perithecium (o) (Gr. *περι* = rond + *θηκη* = kist): gesloten ± flesvormig vruchtlichaam bij Ascomycetes, met enkel een opening aan de bovenkant (ostiole). Het hymenium bestaat uit unitunicate asci met parafysen, de binnenkant van de ostiole is bekleed met perifysen.

phaneroplasmodium (o) (Gr. *φανερως* = zichtbaar + *πλασμα* = het gevormde): een dik, gekleurd plasmodium; het vertoont een netwerk van aderen met een ritmische beweging.

phaseoliform (Gr. *φασηλος* = boon) : boonvormig, niervormig, (sporen van *Coprinus domesticus*).

phylum (o) mv **phyla** (Gr. *φυλος* = geslacht, familie) : Elk van de groepen waarin een rijk ingedeeld wordt.

hysalide (Gr. *φυσσα* = blaasbalg): opgeblazen elementen aan bepaalde hyfen in de huidhuid (*Singerocybe phaeophthalma*).

pigment (o) (Lat. *pigmentum* = verf) : Kleurstof.

pigmentatie (v) (Lat. *pingo* = schilderen verven) : manier hoe de cellen of de weefsels gekleurd zijn. Zie **epiparietaal**, **intercellulair**, **intracellulair**, **intraparietaal**.

pileipellis (o) (Lat. *pileus* = hoed + *pellis* = huid, pel) : hoedhuid.

pileocarp (Lat. *pileus* = hoed + Gr. *καρπος* = vrucht) : wanneer bij het primordium eerst de omtrek van de hoed wordt gevormd, daarna de steel; tussen hoed en steel ontstaat dan een soort lidteken. Bij deze types breekt de steel gemakkelijk van de hoed (*Amanita*).

pileocystide (ook **pileocystidium**) (Gr. *πιλος* = haar, hoed + *κυστος* = blaas): Cystide op de hoedhuid.

pileus (Lat. hoed) : hoed. **pileolus**: hoedje.

piliform (Lat. *pilus* = haar + *forma* = uitzicht) : haarvormig.

plage : ± duidelijke begrensde zone op de sporenwand boven de apiculus; bij geornamenteerde sporen, dikwijls glad.

planoconcaaf: licht ingedeukt

planoconvex: licht gewelfd.

plasmodiocarpus (m) (mv. **-carpi**) (Gr. *πλασμα* = het gevormde + *καρπος* = vrucht) : bij Myxomycetes, worm-

vormig vruchtlichaam die op het substraat een soort netwerk vormt en min of meer het patroon van het plasmodium behoudt (*Hemitrichia serpula*)

plasmodium (o) (Gr. *πλασμα* = het gevormde) : bij Myxomycetes, het vegetatief stadium; een naakte veelkernige massa, ontstaan uit het samenvloeien van amoëboïde cellen (Myxamoëben). Zie ook **aphanoplasmodium**, **phaneroplasmodium**, **pseudoplasmodium**.

plasmogamie (v) (Gr. *γαμω* = huwen) : vorm van bevruchting bij de Basidiomycetes gekenmerkt door het versmelten van het cytoplasma van beide mycelia. Het nieuwe twee-kernig mycelium wordt secundair mycelium genoemd.

plectenchym (v) (Gr. *πλεκτω* = weven + *εγχυμα* = stof, brouwsel): algemene naam voor van het zwam-weefsel. De twee voornaamste typen zijn **prosenchym** en **pseudoparenchym**.

plectothecium (o) (Gr. *πλεκτω* = weven + *θηκη* = kist) : bij Gasteromycetes, geheel gesloten peridium zonder goed geordend hymenium (*Scleroderma*).

pleomorfisme (Gr. *πλειων* = meer + *μορφη* = vorm, uiterlijk): veelvormigheid, wordt gezegd bij fungi die verschillende gedaanten kunnen aannemen, bv. Anamorf voor de asexuele groeivorm t.o.v. Teleomorf als hoofdvruchtvorm met generatiewisseling.

pleurocystide(-den)(v) ook **pleurocystidium (-dia)** (Gr. *πλευρα* = zijkant, flank): cystidia die zich aan de zij-kanten van de plaatjes bevinden.

pleurorynch (Gr. *πλευρα* = zijde, flank + *ρυγχον* = snavel): wanneer de topcel van de ascogene hyfe zich haakvormig omplooit (Dangeard-haak). In dat geval wordt de ascus gevormd aan de scheiding van de twee cellen, de ascus heeft dan aan de basis twee septen.

pleurotoïd: kenmerk van vruchtlichamen met ofwel een zijdelinkse steel ofwel geen steel.

pluteoïd: kenmerk van vruchtlichamen met vrijstaande lamellen, verschillende textuur van hoed en steel, en steel langer dan de diameter van de steel.

polychotoom (Gr. *πολυ-* = veel - + *τομος* afgesneden stuk): kenmerk van veelvuldig vertakte vruchtlichamen (*Ramaria*).

polygonaal (Gr. *πολυγωνος* = veelhoek) : Veelhoekig.

poroid (Gr. *πορος* = doorgang + *ειδος* = uiterlijk, vorm): hymenium met duidelijke poriën.

porie : bij Aphyllophorales, uitmonding van de buisjes in het hymenium.

porrecta (Lat. *porrectus* = uitgestreken) : textura uit dunwandige los van elkaar liggende ± hyfen. Zie ook **textura**.

predator (Lat. *praedator* = rover, plunderaar) : wordt gezegd van bepaalde Deuteromycetes die bekwaam zijn kleine diertjes, meestal draadwormen te vangen. De mycelium draden vormen hier ofwel een soort net uit kleverige draden (*Dactylella*), ofwel vormen zij lussen die zich rond de prooi vast zetten (*Arthrobotrys*).

primaïr mycelium (o): mycelium ontsproten uit één spore voor de plasmogamie. De cellen bezitten maar één kern.

primordium (o) (Lat. *primordium* = oorsprong, begin): knopje aan het secundair mycelium waar het nieuw

vruchtlichaam begint.

prismatica : *textura prismatica* bestaat uit rechthoekige cellen die min of meer parallel lopen.

Zie ook **textura**.

probasidium (o) ook **probasidië** (lat. *pro* = eerst) : voorstadium bij de basidië-vorming bij Heterobasidiomycetes, duidelijk afgescheiden van het metabasidium, het protobasidium is dikwijls rond en dikwandig.

prokariotisch (Gr. *προ* = voor + *καρυον* = kern): benaming voor cellen waarvan de kernen geen echte membraan bezit; ze vermenigvuldigen zich zonder mitose (Bacteriën, Blauwwieren).

promycelium (o): bij de Uredinales, een kiemhyfe gesproten uit de teliospore en waarin meiose plaats vindt. Later vormen zich hierop de basidiosporen.

prosenchym (o) (Gr. *προς* = meegaande + *εργυμα* = stof, brouwsel) : een vorm van plectechym bestaande uit goed onderscheidbare parallele hyfen.

protoplasmodium (o) (mv. **-dia**) (Gr. *πρωτος* = eerst + *πλασμα* = plasmodium): microscopisch klein plasmodium met amoëboïd uiterlijk, het qstroomt traag en vormt geen aders. Er wordt slechts één vruchtlichaam gevormd. (*Echinosteliales*).

protothecium (o) (Gr. *προ*, *πρωτος* = eerst + *θηκη* = kist) : bij Ascomyceten wanneer er geen echt vruchtlichaam bestaat; de asci zijn hier enkel bedekt door een los hyfenweefsel, (*Gymnoascaceae*).

prototunicaat (Gr. *προ*, *πρωτος* = eerst, vroeg + Lat. *tunica* = kleed, omhulsel) : prototunicate asci hebben maar één enkele wand zonder openingsmechanisme, zij zijn meestal sferisch, de sporen worden bevrijd door uiteenvallen of verslijmen van de wand.

proximaal (Lat. *proximus* = nabij): het dichtst bij het centrum of beginpunt liggend. Tegengest. **distaal**.

pruineus (Lat. *pruina* = rijp): berijpt.

psammofiel (Gr. *ψαμμος* = zand + *φίλος* = vriend): die op zandig substraat groeit.

pseudoaethalium (o) (mv. **-lia**) (Gr. *ψευδος* = vals + *αιθαλος* = roet): ophoping van sporangia die de indruk wekken één vruchtlichaam te vormen, doch ieder sporangium bezit nog zijn eigen peridium (omhulsel).

pseudoamyloïd (Gr. *ψευδος* = vals + *αμυλον* = zetmeel): in een jodium-oplossing, wijnrood verkleurend (syn. **dextrinoïde**).

pseudoangiocarp (Gr. *ψευδο* = bedrog, vervalsing + *αγγειον* = kruik, kist + *καρπος* = vrucht) : wordt gezegd wanneer in het primordium de hoed omgebogen is en min of meer met de steel vergroeid is. Op die manier ontstaat er een ring rond de steel die niet uit een velum is ontstaan (*Suillus grevillei*).

pseudocapillitium (o) (mv. **-tia**) (Lat. *capillus* = hoofdhaar): onregelmatige draden of platen tussen de sporen van sommige Myxomycetes, zeer moeilijk van echt capillitium te onderscheiden (*Fuligo*, *Enteridium*).

pseudoparafyse (m) (Gr. *ψευδος* = bedrog, vervalsing) (letterlijk valse parafysen) : bij *Loculoascomycetidae*, parafyse-achtige hyfen ontstaan bij het vergroten van de loculus en die in tegenstelling met de parafysoiden, aan de bovenkant vastgehecht en naar beneden gericht zijn.

pseudoparenchym (o): type weefsel dat uit ronde cellen bestaat, zodanig dat de hyfen niet meer als dus-

danig te onderscheiden zijn.

pseudoplasmodium (o): een worstvormige structuur uit myxamoëben die zich elk als een eenheid gedragen. Dit pseudoplasmodium wordt soms **grex** (Lat. kudde) genoemd.

pseudorrize (m) (Gr. *ψευδος* = vals, leugen + *ριζα* = wortel): bij sommige Agaricales, een verlenging aan de steel die er uit ziet als een wortel (*Xerula radicata*).

pseudothecium (o) (mv. **-cia**) (*θηκη* = kist): ascoma van bitunicate Ascomycetes met asci gevormd in één of meerdere loculi (holten) in een stroma dat soms zo gereduceerd is dat het lijkt op een perithecium (*Leptosphaeria*).

pubescent (Lat. *pubescens*, *pubescentis* = de puberteit bereikend) : schaars bedekt met korte dunne haren.

pulvinaat (Lat. *pulvinus* = (hoofd)kussen) : kussenvormig.

pustule (v) (Lat. *pustula* = puistje): kleine scherpe verhevenheden op een oppervlakte.

pycnidium (o) (mv. **-dia**) (Gr. *πυκνος* = dicht, gesloten): vruchtlichaam van Deuteromycetes (*Sphaeropsidiales*); ze lijken op perithecia, de sporen worden gevormd aan filiden en verlaten het vruchtlichaam langs de ostiole; bij vele soorten vormen zij dan een geleachtige snoer (**cirrus**).

pyrenomycet (m) (Gr. *πυρην* = pit, kern): Ascomycetes waarvan het vruchtlichaam perithecia zijn; ze maken meestal deel uit van de orde der *Sphaeriales*. Zij worden soms ook kernzwammen genoemd.

pyriform (Lat. *pirum* = peer): bij cystidia, peervormig; de verbinding met het subhymenium is aan de smalle kant (Breienbach, Ainsworth).

pyxidium (o) (mv. **dia**) (Gr. *πυξίς* = juweeldoos): doosvormig en voorzien van een deksel.

* Q *

Q: symbool voor de verhouding lengte/breedte bij de sporen.

* R *

racemeus (Lat. *racemus* = druiventros): vertakt.

radiaal (Lat. *radio* = stralen): van het centrum tot de rand van de hoed lopend.

radiciform (Lat. *radix* = wortel): bij Agaricales, wanneer de steel lijkt op een spijwortel (*Hebeloma radicosum*).

raduloïd (Lat. *radula* = schraper): wordt gezegd voor een hoedoppervlak bezet met korte stompe tandjes. Zijn de tandjes groter, dan spreekt men van **odontoiïd**.

rafanoïd (Lat. *rafanus* = radijs): Met een reuk naar radijzen (*Hebeloma*).

receptaculum (o) (Lat. *receptaculum* = bewaarplaats): de buitenkant van een apothecium.

reductiedeling: zie **meiose**

refrigent (Lat. *refringo* = breken): Wordt gezegd wanneer een insluiting binnen een cel lichtbrekend werkt.

regulair (Lat. *regularis* = volgens de wet): wordt gezegd

bij plaatjeszwammen wanneer de hyfen van de trama parallel lopen.

reniform (Lat. *renum* = nier): niervormig. Syn. **phaseoliform**.

resupinaat (Lat. *resupinus* = op de rug liggend): vruchtlichaam zonder steel dat met de bovenkant van de hoed aan het substraat vast zit (*Resupinatus applicatus*). Dikwijls verkeerd gebruikt voor **corticoid**.

reticulaat (Lat. *reticulum* = netje): versierd met een netwerk (Voet van *Boletus edulis*, sporen van bepaalde *Russula*'s).

rizoïd (Gr. ρίζα = wortel, spruit + εἶδος = uitzicht): wortelachtige hyfenstrengen aan de basis van de steel (*Megacollybia platyphylla*).

rizomorfen (Gr. ρίζα = wortel + μορφή = vorm): dikke hyfenstrengen die het substraat doorlopen en die het uitzicht van wortels hebben (*Armillaria mellea*, *Phallus impudicus*).

romboïd (Gr. RomboV = ruit): ruitvormig.

rood rot: vernieling van de hout-cellulose door zwammen (*Laetiporus sulfureus*, *Serpula lacrymans* enz.); hierdoor krijgt het hout een rood-bruine kleur en brokkelt af in kleine kubusjes.

rostrum (Lat. *rostrum* = snavel, snuit): verlengstuk van de ostiole bij een perithecium.

ruderaal (Lat. *rudus*, *rueris* = puin): Wat groeit op stikstofrijke bodem (storten, overbemeste plaatsen).

* S *

saprofyt (Gr. σαπρος = vuil, vergaan + φυτον = plant, gewas) : organisme dat zich voedt met dood organisch materiaal.

sclerotium (o) (mv. -*tia*) (Gr. σκληρος = droog, dor): hard lichaam, bestaande uit hyfen, dat bestand is tegen ongunstige omstandigheden; het kan lang latent blijven om bij gunstige tijden opnieuw beginnen te groeien (*Claviceps purpurea*).

sciafiel (Gr. σκία = schaduw, donker + φίλος = vriend): lichtmijdend. Tegengestelde **heliofiel**.

scoleospore (v) (Gr. σκολοξ = worm): draadvormige spore (*Vibrissa fuscillum*).

scrobiculaat (Lat. *scrobiculus* = kuiltje): bedekt met kleine goed afgetekende kuiltjes, pokdadig (*Lactarius deliciosus*).

scutellum (o) (Lat. *scutella* = schaalpje): bovenste wand van een thyrtothecium bestaande uit radiaal geplaatste gesepteerde hyfen.

secotoïd: (Gr. σηκος = omheinde ruimte): wordt gezegd voor een gesloten vruchtlichaam dikwijls hypogaeïsch; de steel is gereduceerd tot een soort columella, de sporen worden niet actief afgeschoten. Het is een stadium tussen de Agoroïden en de Gasteroïden (*Elastomyces*, *Endoptychum*).

Secundair mycelium: resultaat van het samensmelten van twee compatibele primaire mycelia (plasmogamie). Hierdoor wordt het mycelium dikaryotisch (met dubbel kernen) en met dikwijls gespen aan de septen.

secundaire sporen: kleine sporen die ontstaan aan korte sterigmata op een kiemende spore van bepaalde Heterobasidiomycetes (*Tulasnella*).

sensu (verkort: **ss**) (Lat. naar de zin van) : wordt gezegd voor een beschrijving naar de opvatting van een bepaalde auteur Vb. Ss Lange = volgens de opvatting van J. Lange

septe of **septum** (Lat. *septum* = afsluiting) : tussenschot.

septobasidië (v) of **septobasidium** : basidië ofxel in de dwars- ofxel in de langsrichting in vier cellen verdeeld (*Auricularia*, *Tremella*).

septocystide (v) of **septocystidium** : cystide met tussenschotten (*Hyphoderma setigerum*).

sereus (Lat. *serum* = melkwei): serumachtig, opalescentwaterachtig.

sete (mv. **seten**) of **seta** (mv. **setae**) (Lat. *seta* = borstelhaar): dikwandige puntige hyfe, lijkend op een borstelhaar (haren van *Scutellinia scutellata*).

sferocyt (Gr. σφαίρα = bol, kogel + κύστις = blaas): ronde cellen tussen de hyfen, hetzij in de hoedhuid, hetzij in het vlees bij de *Russulaceae*.

siderofiel (Gr. σίδηρος = ijzer + φίλος = vriend): reagerend met karmijn- ijzer acetaat, vooral gebruikt bij het onderzoek van het geslacht *Lyophyllum*. Syn. **karmiofiel**.

skelethyfe (v) (Gr. σκελετος = gebeente): dikwandige meestal onvertakte, gemakkelijk in te kleuren hyfe zonder septen noch gespen, bij sommige Aphyllophorales. Zie **dimitisch**, **trimitisch**.

skeletocystidië (v): skelethyfe die aan de top breder wordt en in het hymenium als cystidië eindigt.

snede: de rand van een lamel. Deze kan zijn: gaaf, getand, gerafeld of gegolfd.

solitair (Lat. *solitarius* = eenzaam) : alleenstaand, nooit in groep groeiend.

sorocarpus (m) (mv. -*carpi*) (Gr. σωρος = hoop, massa + καρπος = vrucht): gesteeld vruchtlichaam van de *Acrasiomycetes*.

sorus (m) (mv. **sori**) (Gr. σωρος = hoop, massa): benaming voor de vruchtlichamen van bepaalde fungi, voornamelijk *Ustilaginales* en *Uredinales*.

spatuliform (Gr. spatθος = spaan, palet): breed lepelvormig (*Leptoglossum*).

species (Lat. soort): soort, de taxonomische eenheid in de systematiek.

spermatium (o) (mv. **spermatia**) (Gr. sperma = zaad): in het spermatogonium gevormde mannelijke gameet zonder voorbewegingsorganen.

spermatogonium (o) (mv. -*gonia*) (Gr. γεννωω = geboren worden): bij de *Uredinales*, een orgaan lijkend op een pycnidium waar de spermatia of mannelijke sporen zijn voortgebracht.

spinula (v) (Lat. doortje): klein stekeltje.

spongieus (Gr. σφογγος = spons): sponsachtig? met weide poriën.

sporangiolum (o) (mv. **sporangiola**) : klein sporangium met weinig sporen.

sporangiooor (o) (Gr. φορεω = dragen): hyfe die het sporangium draagt.

sporangium (o) (mv. **sporangia**) (Gr. αγγειον = kan, kruik): sporendoosje, zakvormig orgaan waarvan de hele inhoud kan omgevormd worden tot sporen.

spore (v/m) (Gr. σπορα = zaad): is de algemene term voor lichaampjes dienend voor de voortplanting van o.a. Fungi.

Sporen kunnen één- of meercellig zijn, ook naar gelang de soort kunnen zij verschillen in vorm, kleur, afmeting, uitzicht enz. zo dat er een uitgebreide sporen-terminologie is ontstaan. De voornaamste werden hier in dit lexicon opgenomen. De kern van een spore is haploïd.

Sommige fungi hebben de mogelijkheid om verschillende groeivormen aan te nemen (**pleomorfisme**), namelijk:

1 - de **anamorfe** of **imperfecte** vorm waarbij de zwam zich ongeslachtelijk voortplant. Hier ontstaan de sporen, **conidiosporen** of **conidiën** genoemd, rechtstreeks uit de zo gezegde draaghyfen (**conidioforen**):

a - door afsnoering van de draaghyfe (**arthroconidiën**). (*Stilbella*, *Tubercularia*).

b - als spruiten aan de top van de draaghyfe (*Monilia*) of draagcellen (*Saccharomyces*) (**blastoconidiën**).

c - uit flesvormige hyfen, **fialiden** genoemd, waar zij dikwijls in kettingvorm uittreden, **fialoconidiën** (*Penicillium*, *Aspergillum*).

2 - de **teleomorfe** of **perfecte** vorm. Hier gebeurt de voortplanting geslachtelijk. Deze generatiewisseling verschilt naar gelang de klasse waartoe de Fungus hoort.

a - **Zygomycetes**, hier worden de sporen (**zygosporen**) gevormd na versmelting van twee draaghyfen (**suspensoren**) ontsproten uit twee verschillende mycelia. Aan de las ontstaat het **zygosporangium** met de zygosporen.

b - **Ascomycetes**, na copulatie in een speciale cel (**ascogonium**) ontspruiten meerdere tweekernige hyfen, **ascogene hyfen** genoemd. Aan de top van deze hyfen ontstaan de **asci**. Na versmelting van de twee kernen in de ascus en daarna deling, vormen zich de 8 **ascosporen**.

c - **Basidiomycetes**, de copulatie gebeurt in twee fasen. Eerst het samensmelten (**plasmogamie**) van twee eenkernige mycelia (**primaire mycelia**), elk ontsproten uit een andere spore. Zij vormen alzo het **secundair mycelium** met uiteraard twee kernen. Dit mycelium is meestal herkenbaar aan de gespen aan de septen. Uit dit mycelium ontstaan de vruchtlichamen (**basidiocarpen**) met de **basidiën**. In de basidiën geschiedt de tweede fase. De twee kernen smelten samen (**karyogamie**) gevolgd door een reductiedeling. Na deze reductiedeling groeien aan de top van de basidiën vingervormige uitwassen (**sterigmata**), meestal vier, waarop zich de **basidiosporen** ontwikkelen.

sporee (v): sporenfiguur, de sporenlaag die men opvangt als men de hoed van een rijp vruchtlichaam van een zwam op een blad wit papier legt. Hierdoor kan men de sporenkleur bepalen en rijpe sporen meten. Bij Ascomycetes is het mogelijk rijpe sporen te bekomen door op het vruchtlichaam een objectplaatje te leggen.

sporenwand: een sporenwand is opgebouwde uit verschillende lagen. Van buiten naar binnen vindt men achtereenvolgens:

Exosporium, Perisporium, Exosporium, Episporium en Endosporium, (zie de trefwoorden).

Bij sommige soorten kunnen er één of meerdere lagen ontbreken

sporocladium (o) (mv. **sporocladia**) (Gr. κλαδος = tak) : is een vruchtbare tak van een sporofoor die mesosporangia draagt.

sporocyst (m) (Gr. κυστις = blaas) blaasvormige cel gevuld met asexuele sporen.

sporodochium (o) (mv. **sporodochia**) (Gr. δοχείον = vat) : kussenvormig stroma dicht bedekt met korte conidioforen. (*Tubercularia*, anamorfe van *Nectria*).

sporofoor : wordt gezegd voor elk element dat sporen draagt.

squameus (Lat. *squama* = schub) : schubachtig, schubvormig.

staurospore (Gr. σταυρος = kruis): kruis - tot ankervormige sporen; deze sporen vindt men meestal bij in water levende Deuteromycetes.

stefanocystidium (Gr. στεφανος = krans, ring): ronde één- of twee-cellige cystidium omringd van een getande gordel; wordt soms ook gezegd voor dikwandige cystidia met kristallen aan de bovenkant.

sterigma (mv. **sterigmata**) (o) ook **sterigme** (Gr. στήριγμα = steun) : korte tot lange steeltjes aan het basidium waarop de sporen zich ontwikkelen.

steriel (Lat. *sterilis* = onvruchtbaar) : een steriel vruchtlichaam bezit geen, ofwel gedegenererde voortplantings elementen

stipitocarp (Lat. *stipes* = paal + Gr. καρπος = vrucht): wordt gezegd wanneer bij een primordium waar eerst de steel wordt gevormd, daarna door uitwaaiing de hoed (*Russula*).

stipitopellis (lat. *stipes* = paal + *pellis* = huid, vel) : steelhuid.

stolon (o) (Gr. στολος = reis): Bij Zygomycetes, bundel hyfen die verescheidene groepen rizoïden verbindt (*Rhizopus*).

stroma (mv. **stromata**) (o) (Gr. στρωμα = legerstede, matras): compacte structuur uit dicht geweven hyfen waarin of waarop vruchtlichamen worden gevormd

subhymenium (o) (Gr. ὑβ- = onder) : een hyfenlaag tussen het hymenium en de trama bij Agaricales of tussen het hymenium en het receptaculum bij Ascomycetes.

subiculum (mv. **subicula**) (o) (Lat. verkd. woord van *subex* = mat, onderlegger) : los hyfenmat waarop vruchtlichamen worden gevormd.

subulaat (Lat. *subula* = eis, priem): over bepaalde haren, priemvormig.

substraat (o) (Lat. *sub-* = onder; *stratum* = laag) : bodem waarop of waarin een fungus leeft.

suspensor (m) (Lat. *suspensor* = drager): bij Zygomycetes, korte draaghyfen waartussen de zygospore wordt gedragen.

symbiose (v) (Gr. συν = met, samen ; βιωσις = leven) : samenleven van twee organismen zodanig dat beiden er baat bij hebben. Bij symbiotische relaties onderscheidt men twee types:

a - rechtstreeks met éencellige algen (*Lichenes*).

b - door middel van mycorrhizen als de partner een vaatplant is (*Betula - Amanita muscaria*).

synanamorf (Gr. συν = samen, met + anamorfe) : wordt gebruikt wanneer er van soort meerdere conidiale (anamorfe) vormen bestaan. Vb. *Stigpodia resiniae*

(*Loculoascomycetidae*), groeiend op hars van naaldbomen, heeft twee anamorfortypes: *Antennatula* en *Capnophialophora*. Beide zijn dus synanamorfen.

synascus (Gr. συν = samen, met + ascus) : bij *Protomyces* een zak met bal aaneengekitte sporen komende uit versmolte asci. De zak zelf is ontstaan uit een chlamidospore.

synnema (mv. **synnemata**) (o) (Gr. συν = met, samen + νημα = draad, garen) : dichte bundel conidioforen die soms aan de top uiteen groeien (syn. **coremium**).

* T *

taxon (o) (Gr. ταξις = orde, schikking) : samenvattende naam voor één van de groepen als familie, soort, ondersoort, variëteit.

taxonomie (v) (Gr. ταξις = orde, schikking + νομος = wijze, wet) : wetenschap die de indeling, het classement van de levende wezens bestudeert.

teleomorf (Gr. τελειος = voltooid, volledig + μορφη = vorm, gestalte) : de perfecte of seksuele vorm van de fungus. De voortplanting gebeurt hier door generatie wisseling. De imperfecte vorm heet **anamorf**.

teleospore (v/m) (Gr. τελειωτη = einde, afloop, dood) : eindspore in de levenscyclus van de Uredinales; zij beginnen dikaryotisch en na karyogamie en overwintering kiemen ze en vormen basidiën. Worden ook **teliosporen** genoemd.

telium (o) (mv. **telia**) (Gr. τελειος = voltooid) : sporangia groep (sorus) die teleutosporen voortbrengt.

tetrapolair (Gr. τετρα = voor, viervoudig) : bij Basidiomycetes, wanneer er vier sporentypes per basidium zijn (AB, ab, Ab, aB-types). Bij plasmogamie zijn enkel de combinaties AB - ab en Ab - aB vruchtbaar.

textura (v) (Lat. weefsel) : wijze hoe het weefsel samengesteld is.

Zie: **t. angularis**, **t. epidermoidea**, **t. globulosa**, **t. intricata**, **t. oblita**, **t. porrecta**, **t. prismatica**.

thallus (m) (mv. **thalli**) (Gr. θαλλος = twijg, loot) : vegetatief gedeelte van de zwam.

thyriothecium (o) (mv. **thyriothecia**) (Gr. θυρα = deur + θηκη = kist, doos) : bij Ascolocularen, afgevlakt schildvormig vruchtlichaam met een deksel bestaande uit radiaal ligende hyfen en een centrale porus (*Asterina*, *Microthyrium*).

tibiiform (Lat. *tibia* = scheenbeem, fluit) : voor cystidia, lang, slank, meestal verdikt aan de bovenkant.

tomenteus (Lat. vulling) : bedekt met kort zacht aangedrukt haar en hierdoor een donzig uitzicht hebbend.

toruleus : synoniem van moniliform.

trama (o) (Lat. inslag) : laag van hyfen onder het subhymenium (lamel trama); het vlees van de hoed wordt soms ook trama genoemd en is dan synoniem van **context**.

trametoid : consolevormige zittende vruchtlichamen met lederachtig uitzicht en met kleine poriën.

tremelloid : vruchtlichamen met een gelechtig uitzicht.

trichoderm (o) (Gr. θριξ, τριχος = haar + δερμα = huid, vel) : pileipellis uit rechtopstaande dunne hyfen die niet streng parallel lopen; het geeft aan de hoed een viltachtig uitzicht. Soms zijn de hyfen gegelatiniseerd

dan spreekt men van **ixotrichoderm**.

trichoïd (m) (Gr. θριξ, τριχος = haar + ειδος = uiterlijk) : dunne hyfen aan de onderkant van de steel van sommige paddestoelen (*Mycena capilaripes*).

tricholomatoid : uitzicht van een vlezige paddestoel met bochtig aangehechte lamellen; het vlees van hoed en steel maakt één geheel uit.

trichogyne (o) (Gr. θριξ, τριχος = haar + γυνη = vrouw, echtgenote) : ± draadvormig uitsteeksel aan het ascogonium, bij contact met het antheridium dient het als ontvang orgaan voor de spermatia. Het kan soms tamelijk lang zijn.

trimitisch (Gr. τρι = drie + μίτος = draad) : weefsel bestaand uit drie types hyfen: generatieve hyfen, bindingshyfen, skelethyfen.

trophocyst (v) (Gr. τροφη = voeding + κύστος = blaas) : het doorzichtig opgezwollen gedeelte van het sporangiofoor van *Pilobolus*.

truncaat (Lat. *trunco* = afknotten) : plotseling eindigend, alsof het is afgesneden.

turbinaat (Lat. *turbo*, *turbinis* = draaiende beweging, tol) : tolvormig, lijkt een omgekeerde kegel.

turgescentie (v) (Lat. *turgeo* = zwellen) : gespannenheid, stijfheid door opgenomen vocht.

* U *

umbilicaat (Lat. *umbilicus* = navel) : met een diepe in-deuking in het midden, genaveld.

umbilicum (o) (Lat. *umbilicum* = navel) : bij Myxomycetes, schijfvormige verbinding tussen steel en sporangium (*Didymium*).

umbo (m) (Lat. *umbo* = knop in het midden van een schild) : bult in het midden van de hoed, meestal vrij breed en stomp.

uncinaat (Lat. *uncinatus* = met haken voorzien) : gehaakt.

undaat (Lat. *unda* = golf) : gegolfde hoedrand.

ungulaat (Lat. *ungula* = hoef) : hoefvormig, in het bijzonder bij Aphyllophorales, dikke vruchtlichamen met vlakke onderkant (*Fomes fomentarius*).

uniseriaat (Lat. *unum* = één + *series* = reeks, aaneenschakeling) : wanneer de spore in de ascus in één rij achtereen geplaatst zijn.

unitunicaat (Lat. *unum* één + *tunica* = mantel) : bij Ascomycetes asci met één enkele wand (Euascomycetes).

uredospore (Lat. *uredo* = brand in het koren) : tweekernige sporen uit uredinia (sporen van type II). Zij zijn meestal rond en gesteed.

uredinium (o) (mv. **uredinia**) (Lat. *uredo* = brand in het koren) : bij roestzwammen acervulus-achtige vruchtvorm op de hoofdgastheer die de uredosporen produceert.

uniform (Lat. *uma* = waterkruijk) : basidiën buikvormig verdikt aan de onderkant.

utiform (Lat. *uter* = buik) : brede cystiden met aan de bovenkant een lichte versmalling (*Psathyrella spadiceo-grisea*).

* V *

vacuolair pigment (Lat. *vacuus* = leeg + *pigmentum* =

verf) : pigment dat geconcentreerd is in de vacuolen.

Zie intracellulair pigment.

vacuole (v) (Lat. *vacuus* = leeg): blaasje in het cytoplasma een cel.

vasculaire hyfe (Lat. *vasculum* = vaatje): een meestal onregelmatige hyfe zonder septen met insluitingen.

velum (o) (mv **veli**) (Lat. *velum* = gordijn, doek): membraan dat het jong vruchtlichaam helemaal of gedeeltelijk bedekt.

Voornaamste typen: velum partiale, velum universele.

velum partiale (Lat. *particula* = deeltje): velum dat het hymenium bedekt, het gaat van de steel tot de hoedrand en vormt de ring bij de volwassen paddestoel (wordt soms **velum hymenale genoemd**).

velum universele (Lat. *universus* = geheel, gezamenlijk) velum dat bij de jonge paddestoel heel het vruchtlichaam bedekt.

ventraal: de uiterste kant van de spore t.o.v. de as van het basidium. Syn. **abaxiaal**.

verticilium (o) (Lat. *verticillus* = krans): bij Deuteromycetes wanneer de sporangioforen in kransen rond de hoofdas gerangschikt zijn.

volva (v) (Lat. omhulsel, baarmoeder): overblijfsel van het velum universele wanneer deze een elastische consistentie heeft en is dan terug te vinden rond de voet.

*** W ***

wit rot: aantasting van het hout door vooral *Ganoderma* en *Trametes*. De lignine wordt vernietigd, het hout wordt wit en valt uiteen in vezels.

*** X ***

xerofiel (Gr. ξηρος = droog + φίλος = bevriend): droogte minnend zoals bepaalde Gasteromycetes.

*** Z ***

zoösporangium (o) (Gr. ζῷον = dier + sporangium) : sporangium dat zoosporen voortbrengt.

zoöspore (v) (Gr. ζῷον = dier + spore) : asexuele beweegbare spore (*Oömycetes*, *Chytridiomycetes*).

zweepdraad: Zie **flagellum**.

zygoconidium (o) (Gr. ζυγον = juk + conidium) : Conidia van zygomyceten, zijn ontstaan in een sporocyste.

zygosporangium (o) (Gr. ζυγον = juk + sporangium) : bij zygomycetes, sporangium ontstaan na fusie van de twee gametangia die zelf ontspruiten uit suspensoren uit verschillende mycelia.

zygospore (v) : bij Zygomycetes, de dikwandige spore, ontstaan in het zygosporangium na het samenvoegen van twee gametangia (*Mucorales*).

zygote (m) (Gr. ζυγον = juk) : diploide cel als resultaat van samensmelten van twee gameten.